REDAKCJA: Warszawa, ul. Marszałkowska 3/5. Telefony: Red. nacz. 424-75, redakcji — 424-76.
ADMINISTRACJA: (dział prenumeraty): Warszawa, Pl. Trzech Krzyży 16. Prenumerata miesięczna pocztą kosztuje 135 zł. tel. 8-10-26.
WYDAWCA: Spółdzielnia Wydawniczo - Oświatowa „Czytelnik", Warszawa, ulica Daszyńskiego nr 12

Cena 5 zł

RZECZPOSPOLITA

DZIENNIK POLITYCZNO - GOSPODARCZY

Rok VI — WARSZAWA, CZWRTEK 10 MARCA 1949 ROKU — Nr. 67 (1633)

DZIŚ W NUMERZE

Wystawa czeskiej sztuki ludowej str. 2
Motoryzacja na nowej drodze str. 3
SPB buduje coraz więcej str. 4
MEGAN
Intensywne ogrzewanie
POWIEŚĆ str. 4

Budżet wojskowy Polski na pokojowym poziomie mimo podżegań wojennych imperjalistów

TAKIE stwierdzenie padło wczoraj na sejmowej komisji skarbowo-budżetowej i Planu Gospodarczego przy rozpatrywaniu preliminarza budżetowego Min. Obrony Narodowej na r. 1949.

Stosunek procentowy budżetu M. O. N. — mówił referent budżetu poseł Grubecki — do budżetu państwowego (bez wydatków majątkowych i inwestycyjnych) w poszczególnych latach przedstawia się następująco: **1925 r. 35 proc., 1934/35 r. 35,6 proc., 1938/9 r. 32 proc., po wojnie zaś w 1946 r. 17,7 proc., 1947 r. 15 proc., 1948 r. 10,2 proc., 1949 r. 12,2 proc.**

W dalszym ciągu referent analizując cyfry budżetu wojskowego podniósł troskę rządu o wyżywienie wojska i o jego umundurowanie, które mimo oszczędności, poczynionych w r. 1948 przewiduje dalszą poprawę gospodarki w tej dziedzinie.

Szkolenie w r. 1949 przewidziane jest według udoskonalonych programów i metod opartych na bogatych doświadczeniach sojuszniczej Armii Radzieckiej i własnych. W szkołach oficerskich kształci się obecnie 47 proc. uczniów pochodzenia robotniczego, 35 proc. mało i średniorolnych i drobnych rzemieślników oraz 18 proc. inteligencji pracującej.

W związku ze wzmożeniem akcji oświatowej w wojsku, zwalczaniem analfabetyzmu, zwiększeniem zakupu sprzętu kulturalno-oświatowego itp., wydatki na cele oświatowo-kulturalne preliminowano o 147 proc. więcej ,niż w 1948 r. Wojsko włączyło się całkowicie do akcji propagandy czytelnictwa i upowszechnienia książki. W roku 1949 będą zradiofonizowane wszystkie jednostki wojskowe oraz rozszerzona akcja wyświetlania filmów o dużej wartości wychowawczej i naukowej. W celu uzupełnienia braków powstałych w wyniku długotrwałej wojny, prowadzi się szeroką akcję dokształcania.

Reasumując, referat stwierdził, że armia nasza złożona jest z żołnierzy wychowanych w świadomości obywatelskiej i patriotyzmie demokratycznym, w atmosferze kultury i oświaty, w głębokim przywiązaniu do wolności demokratycznych i pokojowego wysiłku mas pracujących. **Taka armia — to zawsze zwycięska armia pokoju.**

Świadczenia wojska na rzecz współobywateli cywilnych ilustrują cyfry: w 1948 r. rozminowano i oczyszczono tereny z niewypałów i porzuconej amunicji, unieszkodliwiając ponad 170 tys. min i ponad 3.100 tys. pocisków, oddając w wyniku tych prac do użytku ludności cywilnej ponad 248 tys. ha ziemi i 17 tys. ha lasów.

W dziedzinie pomocy w komunikacji państwowej wybudowano w r. 1948 — 36 mostów i naprawiono 12. Naprawiono 68 km dróg, wybudowano 4 km wału na terenach dotkniętych powodzią, podczas akcji przeciwlodowej obroniono 163 mosty i wybudowano 4 mosty pontonowe itp.

U NAS I W USA

Po referacie na pytania członków Komisji odpowiedzi udzielił Marszałek Polski Żymierski, podkreślając na wstępie, że **dowodem polityki pokojowej rządu jest stosunek wydatków wojskowych do całości budżetu. W r. 1949 wydatki na wojsko wyniosą w stosunku do całości budżetu z planem inwestycyjnym — 8 proc.**

W Stanach Zjednoczonych w r. 1949 — powiedział Marszałek — obciążenie każdego obywatela wydatkami na budżet wojskowy będzie wynosiło 75 dolarów rocznie, podczas gdy w Polsce wynosi 4 dolary i 41 centów. Cyfry te są wymownym dowodem pokojowego charakteru naszego budżetu.

REJESTRACJA

Następnie Marszałek wyjaśnił, że rejestracja ma na celu uporządkowanie rezerw i zostanie przeprowadzona w latach 1949 i 1950 w 4-ch turnusach. Otrzymane z rejestracji materiały zostaną uporządkowane i posłużą na ustalenie planu rezerw. Przechodząc do spraw awansów oficerskich, Marszałek stwierdza, że w r. 1948 objęły one przede wszystkim oficerów niższych stopni oraz podoficerów zawodowych, którym po raz pierwszy umożliwiono dostęp do stopni oficerskich.

W ODPOWIEDZI PROWOKATOROM WOJENNYM

W końcu Marszałek stwierdził, że siłę ideową moralną oraz fachową naszego wojska zawdzięczamy przede wszystkim słusznej polityce obozu demokracji ludowej. Wraz z innymi krajami demokracji ludowej stoimy niezachwianie u boku Związku Radzieckiego w jego walce o pokój. Na prowokację wojenną imperialistów amerykańskich, kraj nasz odpowiada wzmożoną pracą nad odbudową. Wojsko Polskie nie zawiedzie nadziei, którą pokłada w nim cały naród — zakończył swe wyjaśnienia Marszałek Żymierski.

Dalszych wyjaśnień udzielił wiceminister Obrony Narodowej gen. Jaroszewicz.

W dyskusji nad preliminarzem budżetowym zabierali głos posłowie: Mitura (SL), Langer (SL), Kiernik (PSL), Dzandzel (SL), Kłuszyńska (PZPR), Strzałkowski (SD), Żurawski (PZPR).

OBLICZE NASZEJ ARMII

Mówcy stwierdzili, że **obecna nasza armia napawa nas dumą, gdyż oblicze jej w porównaniu z okresem przedwojennym zmieniło się gruntownie.** Armia i korpus oficerski są obecnie związane z masami, a siła ich polega na wysokim morale i głębokim umiłowaniu pokoju. Podkreślono również, że **budżet naszego wojska jest budżetem pokoju, a gospodarka prowadzona przez MON wysoce celowa i oszczędna.** Osiągnięcia Ministerstwa są wielkie, zwłaszcza na polu kulturalno-oświatowym. Mówcy podkreślili wysoki poziom moralny wojska oraz poczucie braterstwa broni z naszymi sojusznikami Związkiem Radzieckim i krajami demokracji .

CELOWOŚĆ OSZCZĘDNOŚCI

Z kolei przewodniczący Komisji Oszczędnościowej Skarbu Państwa wiceminister Kurowski stwierdził m. in., iż **wyniki, które dotychczas zostały osiągnięte w zakresie planu oszczędnościowego są wzorowe i dlatego Ministerstwo Skarbu zrezygnowało z udzielenia MON instrukcji dotyczących sposobu przeprowadzania oszczędności.**

Zabierając ponownie głos, Marszałek Polski Żymierski oświadczył, iż projekt budowy własnego gmachu dla Muzeum Wojska Polskiego jest już w opracowaniu.

Na zakończenie Marszałek powiedział, iż cały korpus oficerski i podoficerski pracuje z całym oddaniem i osiąga pozytywne rezultaty.

Inż. Tadeusz Gede Ministrem Handlu Zagranicznego

Prezydent Rzeczypospolitej na wniosek prezesa Rady Ministrów, mianował ministrem Handlu Zagranicznego inż. Tadeusza Gede, dotychczasowego dyrektora Dep. Kontroli Min. Przemysłu i Handlu.

Delegacja handlowa Izraela na rokowaniach w Warszawie

W dniu 7 bm. przybyła do Warszawy delegacja handlowa państwa Izrael do przeprowadzenia negocjacji, mających na celu zawarcie układu gospodarczego z Polską.

Przewodniczącym delegacji państwa Izrael jest dr. Neron Gershon, dyr. dep. ekonomicznego Min. Spraw Zagr.

W skład delegacji wchodzą dr. Shamir-Grünstein Izaak, attaché handlowy przy poselstwie państwa Izrael w Warszawie, dr. Grünbaum Heinz, dyr. dep. przemysłowego Min. Przem. i H. oraz dr. Bezner Itzah, dyr. dep. dewizowego w Min. Skarbu.

Delegacji polskiej przewodniczyć będzie doradca traktatowy Antoni Roman.

Wyjazd ministra Świątkowskiego do Pragi

Minister Sprawiedliwości Henryk Świątkowski w dniu 8 bm. wyjechał do Pragi.

Celem wyjazdu jest wzięcie udziału w obradach sekcji cywilnej mieszanej polsko-czechosłowackiej Komisji Prawniczej, opracowującej obecnie zasady ideologiczne, jednolite dla polskiego i czechosłowackiego prawa małżeńskiego i rodzinnego jak również dokonanie wymiany dokumentów ratyfikacyjnych polsko-czechosłowackiej konwencji o pomocy prawnej.

Ministrowi towarzyszy prokurator Sądu Najwyższego Antoni Bądkowski.

Wiceminister Tkaczow u min. Gregora

PRAGA, 8. 3. (PAP). Minister handlu zagranicznego dr Gregor przyjął 8 bm. wiceministra rolnictwa Stanisława Tkaczowa, który przybył do Pragi na uroczystości Tygodnia przyjaźni Czechosłowacko-Polskiej.

Dymisja rządu Kuomintangu

LONDYN, 8.3 (PAP). Agencja Reutera donosi z Nankinu, że rząd dr. Sun-Fo podał się w dniu 7 marca do dymisji. Tymczasowy prezydent Chin kuomintangowskich Li-Tsung-Jen przyjął dymisję gabinetu. Premier Sund-Fo utworzył rząd w grudniu ub. roku.

Pełniący obowiązki prezydenta Chin kuomintangowskich Li Sung Yon wezwał generała Ho Ying Chin do natychmiastowego przybycia do Nankinu celem objęcia stanowiska premiera po ustąpieniu Sun Fo.

Gen. Ho Ying Chin, przebywający obecnie w Szanghaju, był kolejno ministrem wojny, szefem sztabu generalnego i ministrem obrony Chin kuomintangowskich. Stał on na czele chińskiej misji wojskowej w Stanach Zjednoczonych. W hierarchii wojskowej zajmuje on drugie miejsce po Czang Kai szeku.

Oblężenie stolicy prowincji Szensi

LONDYN, 8.3. (PAP). — Donoszą z Nankinu, że chińskie wojska ludowe, operujące w prowincji Szensi, rozpoczęły oblężenie stolicy tej prowincji, Sian. Od kilku dni toczy się tam zacięty pojedynek artyleryjski.

Sprawiedliwy wyrok w procesie sofijskim

SOFIA, 8.3. (PAP). — We wtorek ogłoszono wyrok w procesie przeciwko członkom Rady kościoła ewangelickiego w Bułgarii. Czterech głównych oskarżonych, a to Ziapkowa, Iwanowa, Naumowa i Czernewa skazano na karę dożywotniego więzienia oraz grzywnę po milion lew. Przewód sądowy udowodnił gromadzenie przez tych oskarżonych informacji o charakterze wojskowym i gospodarczym, które następnie przekazywano przedstawicielom obcych mocarstw. Czterem innym oskarżonym wymierzono karę po 15 lat więzienia. Trzech oskarżonych skazano na kary po 10 lat więzienia, jednego na 6 lat, jednego na 5 lat i dwóch na rok więzienia z zawieszeniem.

SOFIA, 8.3. (PAP). — W sentencji wyroku sąd podkreślił, iż w innych państwach za działalność tego rodzaju skazuje się winnych na karę śmierci. Sąd bułgarski uwzględnił jednak to, że oskarżeni przyznali się do winy i wyrazili skruchę, toteż skazał ich na różne terminy więzienia.

Po odczytaniu wyroku wszyscy oskarżeni stwierdzili, że nie zamierzają zgłaszać apelacji, albowiem uważają wyrok za słuszny. Główny oskarżony Ziapkow ze wzruszeniem dziękował nawet sądowi za łagodny wyrok i przyrzekł zupełną poprawę. Inni oskarżeni również oświadczyli, iż chcą okupić swą winę ofiarną pracą dla kraju.

Na obecnych na sali dyplomatach i korespondentach zagranicznych wielkie wrażenie wywołały oświadczenia skazanych, zwłaszcza Ziapkowa.

Urodziny Rakosiego

BUDAPESZT, 8. 3. (PAP). W dniu 9 marca sekretarz generalny węgierskiej partii pracujących Matias Rakosi obchodzi 57-mą rocznicę urodzin.

Wystawa książki czechosłowackiej

Z okazji Tygodnia Przyjaźni Polsko-Czechosłowackiej w dniu 7 b. m. w lokalu Spółdzielni Wydawniczej „Książka i Wiedza" w Warszawie otwarta została Wystawa Książki Czechosłowackiej. Otwarcia Wystawy dokonał wiceminister kultury i sztuki W. Sokorski. Na zdjęciu (od lewej) wicemin. Sokorski w towarzystwie ambasadora Czechosłowacji dr. Piszka ogląda wystawione eksponaty. Specjalną uwagę zwiedzających zwraca duża ilość przekładów autorów polskich.

Stefan Litauer

Chiny kroczą ku odrodzeniu

NIEWĄTPLIWIE najbardziej doniosłym wydarzeniem chwili obecnej jest na arenie międzynarodowej rozwój wypadków w Chinach.

Chodzi o losy olbrzymiego kraju. Olbrzymiego zarówno pod względem ludności, której Chiny liczą 450 milionów, a może nawet 500 milionów, jak i pod względem obszaru — ok. 9.800 000 km. kw. ,czyli niemal tyle, co cały kontynent europejski. Ponadto Chińczycy stanowią homogenicznie naród najbardziej jednolity na świecie.

Jeżeli mimo to Chiny nie odgrywały dotychczas w polityce międzynarodowej tej roli, jakaby im przysługiwała jako olbrzymowi terytorialnemu i ludnościowemu, to jest to winą zacofania, nędzy i wyzysku, w jakich od wielu wieków trwają masy chińskiego ludu. niewolone przez system rządów feudalno-kapitalistycznych.

Z olbrzymiego obszaru Chin zamieszkałe są przeważnie połacie kraju w pasie Oceanu Spokojnego, w promieniu 1.600 km. od brzegów. Tylko 27 proc. powierzchni stanowią ziemie orne, a aż 80 proc. ludności żyje na roli i z pracy rolnej. Nie licząc Mandżurii, w Chinach jest niecałe 90 milionów ha. ziemi pod uprawą. Na każdym kilometrze kw. ziemi ornej żyje 1.000 ludzi. Przeciętne gospodarstwo rolne wynosi nieco powyżej półtora ha, a ma do wyżywienia z górą sześć osób, 65 proc. gospodarstw rolnych jest poniżej tej przeciętnej normy. W miastach żyje przeszło 100 milionów ludności. Przeciętny dochód roczny na osobę wynosi w Chinach około 18 dolarów amerykańskich, czyli 7.200 zł., a więc 600 zł. miesięcznie. Analfabetyzm obejmuje 75 proc. ludności powyżej wieku siedmiu lat.

Oto w paru cyfrach obraz nędzy ludu chińskiego, wyzyskiwanego w nieprawdopodobny sposób przez klasy posiadające, zarówno na wsi jak i w miastach.

Rewolucja chińska zapoczątkowana blisko czterdzieści lat temu przez wielkiego reformatora Chin, Sun Jat sena, nie spełniła swego zadania. Sun Jat-sen głosił, że przyszłość narodu chińskiego powinna być budowana na trzech naczelnych zasadach: nacjonaliźmie (w znaczeniu ludowości), demokracji i dobrobycie ludu. Sun Jat-sen głosił również, że „ziemia jest dla tego, kto ją uprawia". Utworzona przez niego organizacja polityczna, Kuomintang, miała za zadanie wcielanie tych zasad w życie. Ale gdy po śmierci Sun Jat-sena w r. 1925 władzę przejął Czang Kai-szek, rola Kuomintangu uległa szybko zmianie. Z zasad głoszonych przez Sun Jat-sena Czang Kaj-szek wcielał w życie tylko jedną, a mianowicie — nacjonalizm i to nie w sensie „ludowości". W ciągu ostatnich 25 lat Chiny były nieograniczonym prawie niczym, z wyjątkiem narastających wpływów partii komunistycznej, terenem eksploatacji przez cztery spokrewnione między sobą rodziny Czang, Soong, Kung i Czen; ośrodkiem tej kliki były urodziwe trzy panny Soong, z których jedna poślubiła Czang Kai-szeka. Brat jej osławiony T. V. Soong był przez wiele lat na przemian premierem Chin, ministrem skarbu lub prezesem banku emisyjnego Chin.

Tym wpływom kliki czterech rodzin, które opanowały Kuomintang i spychały go z drogi wskazanej przez Sun Jat-sena, zaczęła się przeciwstawiać chińska partia komunistyczna, występująca jeszcze za życia Sun Jat sena jako jedyny masowy ruch rewolucyjny opierający się na robotnikach i biednych masach chłopskich. Sun Jat-sen świadom był wielkiej roli, jaką odegrać mogła w dziele odrodzenia Chin partia komunistyczna i gorąco popierał ideę wspólnego frontu Kuomintangu z komunizmem. Po jego śmierci koalicja ta utrzymała się przy życiu jeszcze dwa lata.

Ale wspólny front skończył się w kwietniu 1927 r. gdy Czang Kai-szek jednostronnie zerwał porozumienie i zainicjował gwałtowną akcję przeciw komunistom.

Wojna domowa rozpętana przez Czang Kai-szeka trwa już blisko 22 lata. Przechodziła ona rozmaite koleje. Jeszcze stosunkowo niedawno, bo mniej niż piętnaście lat temu, niedobitki rewolucyjnych oddziałów chińskiej partii komunistycznej, pobitych przez przeważające siły Czang Kai-szeka, cofać się musiały przed nacierającym wrogiem i odbyły słynny dziś aj w historii marsz 9.000 km. na północny zachód do nowej bazy operacyjnej w odległej prowincji Szensi, znajdującej się poza zasięgiem natarcia Czang Kai-szeka.

A dzisiaj?...

(Dokończenie na str. 4-ej)

Zwycięstwo mas pracujących — zwycięstwem kobiety

Premier Cyrankiewicz o Międzynarodowym Dniu Kobiet

Z okazji obchodzonego w dniu 8 b.m. Dnia Kobiet wygłosił przed mikrofonem „Polskiego Radia" przemówienie premier Józef Cyrankiewicz:

Na fabrykach, w warsztatach pracy, w biurach — wszędzie, gdzie pracują kobiety, a wraz z nimi ich towarzysze pracy — na zebraniach, akademiach i obchodach, poświęciliśmy już chwilę uwagi sprawom i problemom tego dnia.

Jakież to są sprawy i problemy?

Napewno wszystko, co jest codzienną troską, codziennym kłopotem ludzi pracy w warunkach powojennego okresu odbudowy Polski — większym ciężarem zadań i obowiązków spadało na barki kobiet. Napewno wszystko to, co było radością i osiągnięciem mas pracujących w odbudowie, co było zwycięstwem nad niedostatkiem, co było przezwyciężeniem trudności, było także radością i zwycięstwem kobiety — było zdjęciem chociaż części brzemienia trosk i kłopotów obarczających kobietę.

Kobiety więc okres naszych pierwszych powojennych trudności przeżywały nie tylko razem z mężczyznami, ale można śmiało powiedzieć, że przeżywały je ciężej i dotkliwiej; kobieta bowiem pracuje nie tylko przy warsztacie, w fabryce czy biurze, ale także ciąży na niej większa część pracy w gospodarstwie domowym, większa część pracy w kręgu rodziny.

Zwycięsko zakończony pierwszy okres odbudowy był naturalnie także okresem odbudowy rodziny i budowy nowych podstaw jej rozwoju, w którym kobieta zdobywa, nie jak dawniej upośledzone, ale równorzędne miejsce.

Wszystkie zdobycze socjalne, upowszechniona szkoła, rozszerzona sieć przedszkoli, powiększająca się stale choć jeszcze niewystarczająca ilość żłobków, zwiększone wydatki na ochronę zdrowia matki i dziecka — wszystko co jest związane ze zwycięstwem mas pracujących, co jest związane z ustrojem demokracji ludowej, wszystko co jest upowszechnieniem i udostępnieniem kultury, wszystko co wydobywa z zacofania i upośledzenia, wszystko co otwiera drogę naprzód, ku rozwojowi — jak jest zwycięstwem mas pracujących — tak jest przede wszystkim zwycięstwem i osiągnięciem, korzyścią i radością kobiety.

Dlaczego? Skąd takie rozróżnienie? Skąd takie stopniowanie osiągnięć mas pracujących i kobiety?

Bierze się to stąd, że w ustroju kapitalistycznym, gdzie masy pracujące są upośledzone, skazane na wegetację, na nędzę, na brak perspektyw, na bezrobocie — tam wszystkie te klęski społeczne, które niesie za sobą ustrój wyzysku i niesprawiedliwości społecznej dotykające całe masy pracujące — w ostatecznym rezultacie spadają całym ciężarem na kobiety pracujące. A wszystko to, co obala stary porządek, co likwiduje niesprawiedliwości społeczne, wszystko co związane jest z wzięciem władzy przez masy ludowe, z budową nowego ustroju — jaki jest wyzwoleniem wszystkich ludzi pracy, przede wszystkim jest wyzwoleniem najbardziej, w ustroju kapitalistycznym upośledzonej części mas pracujących — kobiet pracujących.

Stąd płynie ogromna szansa, jaką niosą kobietom przemiany ustrojowe, jaką przyniosła kobietom demokracja ludowa, jakie otwiera przed kobietą perspektywa ustroju sprawiedliwości społecznej — socjalizm.

Stąd płynie tak aktywny udział kobiet we wszystkich przejawach naszego życia, stąd płynie pełne zrozumienie znaczenia współzawodnictwa pracy wśród kobiet, jako jednego z czynników przyśpieszających wzrost produkcji, a więc wzrost dobrobytu.

Stąd płynie fakt, że w Dniu Święta Kobiet łączymy się wszyscy w uczczeniu ogromnego wysiłku i ofiarności kobiety polskiej w odbudowie kraju i jego dalszym dźwiganiu — wysiłku, którego symbolem jest rosnąca wciąż ilość bohaterskich przodowniczek pracy.

Stąd, z wyników tej pracy płynie pełne zrozumienie przez kobiety polskie swojej ogromnej roli społecznej, stąd płynie tak szeroki i tak pełen świadomości zakres obchodu Dnia Kobiety w Polsce.

Stąd płynie tak wielki i tak aktywny udział kobiet w budownictwie nowego życia we wszystkich krajach tworzących przemiany społeczne, we wszystkich krajach Demokracji Ludowej.

Stąd płynie pełna sukcesów i zwycięstw, pełna ogromnych osiągnięć rola kobiety radzieckiej w swojej ojczyźnie. Kraj ten poprzez zrealizowanie politycznego i gospodarczego równouprawnienia kobiety, stworzył dla kobiet nieograniczone możliwości wszechstronnego rozwoju ich zdolności i sił twórczych i wspaniale pomnożył i zwielokrotnił się oporu i wolę walki narodów Związku Radzieckiego w zmaganiach z faszystowskim najeźdźcą w wielkiej wojnie narodów o niepodległość i demokrację.

Wojna, która ciąży na nas straszliwym wspomnieniem hitlerowskiej okupacji i bezlitosnego terroru, który zamienił się w instrument biologicznego wyniszczenia naszego narodu, wojna, która ciąży wspomnieniem Oświęcimiów i Majdanków — ta wojna mobilizując kobiety do ofiarnej, aktywnej walki z najeźdźcą, mobilizowała je równocześnie do trwałej i konsekwentnej walki przeciw źródłom wojen, przeciw faszyzmowi, przeciw imperializmowi, przeciw ustrojowi, który wojnę rodzi i, który wojną chciałby się ratować.

Dla polskiej kobiety symbolem niezatartej hańby faszyzmu i jego stosunku do kobiet pozostanie na zawsze Ravensbruck, słynny kobiecy obóz śmierci, obóz kobiet — królików doświadczalnych — ofiar zbrodniczych eksperymentów oprawców, zwyrodniałych nosicieli tzw. „zachodniej cywilizacji". Dla kobiet całej Europy faszyzm i hitleryzm stały się okrutną lekcją do czego prowadzi każdy imperializm, każda wojna zaborcza, każda agresja, do czego prowadzi polityka handlarzy śmiercią, monopolistów i podżegaczy wojennych.

Dlatego to tak potężnie rozlega się w Dniu Międzynarodowego Święta Kobiet głos wszystkich matek, które utraciły swych synów na wojnie, wszystkich sióstr, których bracia przeszli piekło wojny, głos żon, które przez długie miesiące umierały codzień z niepokoju o swych mężów, o ojców swych dzieci — głos międzynarodowej solidarności Kobiet z obrońcami pokoju ze Związkiem Radzieckim na czele, głos protestu przeciw machinacjom próbującym zepchnąć świat z obranej drogi budowania pokoju i postępu.

Dlatego to o tę międzynarodową solidarność kobiet w walce o pokój i postęp tak głośno wołają dziś polskie kobiety—kobiety narodu tak ciężko doświadczonego ostatnią wojną narodu, który w pokoju pragnie budować lepszą i szczęśliwszą przyszłość

W dniu święta kobiet

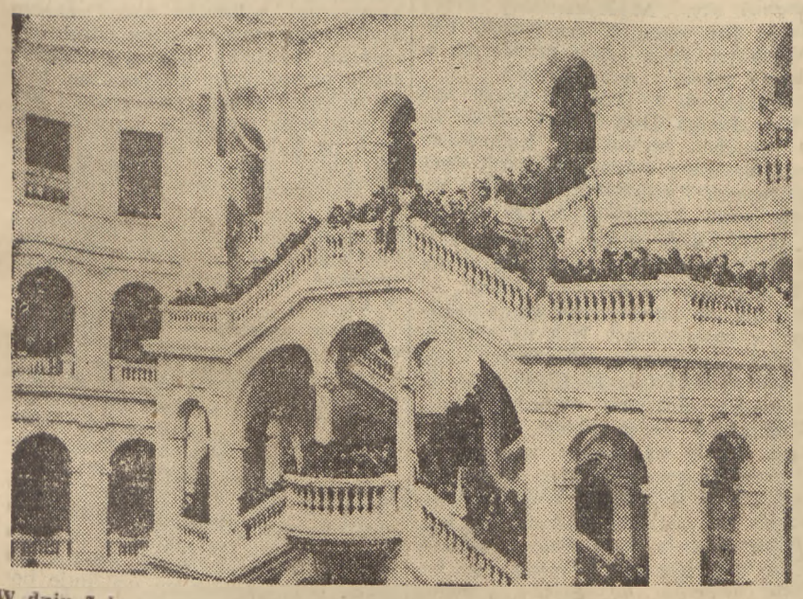

W dniu 7 b. m. z okazji Międzynarodowego Święta Kobiet odbyła się w gmachu Politechniki w Warszawie uroczysta akademia. Aulę Politechniki wypełniły delegacje Ligi Kobiet oraz junaczki S.P. W czasie akademii przemówienie wygłosiła wiceprzewodnicząca Światowej Federacji Kobiet wicemin. E. Pragerowa. Na zdjęciu — sala Politechniki w czasie akademii.

Wspólnota kulturalna Polski i Czechosłowacji

Chwilami wydaje się, że do sal Muzeum Narodowego wróciły te same eksponaty, które przed rokiem pokazała wystawa polskiego ludowego rzemiosła artystycznego. Drewniane świątki, kolorowe kafle, malowanki na szkle z wystawy czechosłowackiej sztuki ludowej są uderzająco podobne do polskich.

Otwarcie wystawy było inauguracyjną uroczystością Tygodnia Przyjaźni Polsko-Czechosłowackiej. Nie był to prosty zbieg okoliczności. Zgromadzono bowiem dokumenty, które uzasadniają głęboką rację tej przyjaźni: kulturalną wspólnotę ludu polskiego, czeskiego i słowackiego.

Lud po tej i po tamtej stronie Tatr i Karkonoszy podobnie odczuwa piękno. Przeżycia, pragnienia, potrzeby wyraża w podobnej formie artystycznej, ponieważ przebył pokrewne drogi rozwoju.

Węzły wspólnoty kulturalnej zawiązują się tylko tam, gdzie istnieją zbliżone warunki ekonomiczne i społeczne. A przecież właśnie okresom największej świetności naszych narodów towarzyszyła zawsze ścisła współpraca w imię wspólnoty jednych i tych samych interesów. Nieufność i waśń zjawiały się tylko w latach upadku, ciemnoty, niewoli.

Zależność rozwoju sztuki ludowej od warunków ekonomicznych i społecznych jest u nas jeszcze niedostatecznie zbadana. Wiele w tej dziedzinie możemy nauczyć się od Czechów.

Na wystawie obok eksponatów stoją różnokolorowe prążkowane klocki. Fizykowi mogłyby przypomnieć rezultaty analizy spektralnej. Tak, owe kolorowe prążki są właśnie wynikiem ścisłej analizy — nie fizycznej, ale socjologicznej. Bada się, jaki wpływ na wyraz, kształt, barwę rzeźby, garnka, haftu miały warunki geograficzne, ekonomiczne, społeczne, kulturalne. Kolorowe prążki są kluczem, który otwiera drogę do zrozumienia tajemniczych dotychczas procesów twórczych.

Wystawa jest nie tylko przeglądem dorobku czechosłowackiej sztuki ludowej; jest również fragmentem wielkiego laboratorium, w którym wypracowuje się ideologię współczesnej czechosłowackiej sztuki w ogóle.

„Twór artystyczny, który na pozór powstaje jako owoc estetycznie zamierzonej twórczości, rodzi się w rzeczywistości z przystosowania twórczości do warunków i podniet pozaestetycznych, głównie społecznych" — twierdzi jeden z najwybitniejszych teoretyków sztuki, rektor Uniwersytetu Praskiego i przewodniczący delegacji czechosłowackiej na Kongres Intelektualistów, prof. Mukarzevsky.

Badanie pozaestetycznych podniet twórczości jest szczególnie dogodne na przykładzie sztuki ludowej, gdzie często nie ma ścisłej granicy między producentem a odbiorcą dzieła artystycznego.

Zainteresowanie sztuką ludową w Czechosłowacji tłumaczy się nie tylko tym, że jest ona cennym materiałem do teoretycznej analizy. Czechosłowacja pragnie stworzyć nową sztukę epoki socjalizmu, a socjalistyczny realizm, to sztuka narodowa, która czerpie ze źródeł ludowych.

Taka jest również droga rozwojowa sztuki polskiej. Podobieństwo źródeł ludowych i jednakowa droga do socjalizmu są gwarancją, że dawna wspólnota kulturalna Polski i Czechosłowacji przekształca się we wspólnotę teraźniejszą i przyszłą.

BARBARA OLSZEWSKA

Eksport przewyższył import

Dynamiczny rozwój naszego handlu zagranicznego

według ostatecznych danych statystycznych za rok 1949

Jak to stwierdził na sejmowej komisji skarbowo-budżetowej i Planu Gospodarczego wiceprezes CUP dr. Jędrychowski — o czym donosiliśmy już w dniu 28 lutego — wartość globalnych obrotów handlowych Polski z zagranicą w r. 1948 przekroczyła 1 miliard dolarów.

Ostatnio zakończono szczegółowe obliczenia statystyczne, w których świetle:

eksport Polski w ubiegłym roku wyniósł 528.134 tys. dolarów,

import do Polski wyrażał się liczbą 509.511 tys. dolarów. (Cyfry podawane pierwotnie oparte były na danych szacunkowych z października roku ub.).

Należy podkreślić, że cyfry dotyczące importu nie obejmują całości importu, ponieważ nie zawierają one danych, dotyczących dostaw z tytułu demobilu i reparacji. Nie uwzględniono również wysiłków państwa w zakresie zaliczek wpłaconych w roku 1948 na poczet artykułów inwestycyjnych, których dostawa nastąpi w latach następnych.

Z porównania obrotów zagranicznych w ubiegłym roku z obrotami lat poprzednich wynika, że:

— w zestawieniu z przywozem w roku 1947, który wyniósł 319.135 tys. dolarów, import polski w roku 1948 wzrósł o 60 proc. W stosunku do roku 1946 stanowi on 349 proc. (import w roku 1946 wyrażał się cyfrą 145.778 tys. dol.);

— eksport polski w porównaniu z rokiem 1947 zwiększył się przeszło dwukrotnie (eksport w roku 1947 — 248.221 tys. dol.), a w stosunku do roku 1946 zwiększył się przeszło czterokrotnie (r. 1946 — 127.241 tys. dol.).

Mamy więc do zanotowania w okresie powojennym fakt rok rocznie podwajającego się eksportu naszych wyrobów krajowych, co przy osiągniętej w roku ub. równowadze bilansu handlowego (eksport nawet przewyższający import) świadczy o dynamicznym rozwoju naszego handlu zagranicznego.

Zwrócić tu również należy uwagę na korzystnie kształtującą się strukturę towarową naszych obrotów handlowych. Wyraża się to w fakcie coraz bardziej rosnącego przywozu dóbr inwestycyjnych i urządzeń dla naszego przemysłu i rolnictwa oraz w rozszerzeniu wachlarza towarów przez nas eksportowanych. Towarami tymi poza węglem są głównie: **produkty rolne, włókiennicze, żelazo, stal, surówka, wyroby przemysłu metalowego i metalurgicznego, cynk, blacha cynkowa, wyroby szklane.**

Oczywiście węgiel stanowi w dalszym ciągu główny produkt eksportu polskiego.

Wartość wywiezionego węgla i koksu w roku 1948 jest ca dziesięciokrotnie większa od wartości z roku 1945. Należy stwierdzić, że jakkolwiek ilość eksportowanego węgla rok rocznie wzrasta, to jednak z powodu rozwijającego się równocześnie eksportu innych artykułów naszego przemysłu, procentowy udział węgla w naszym ogólnym wywozie zmniejsza się. Jest to zjawisko pozytywne, świadczące o intensyfikacji eksportu produktów naszego przemysłu lekkiego.

Ten rozwój różnorodności masy eksportowej będzie kontynuowany.

Również zasięg geograficzny naszej wymiany handlowej jest coraz szerszy.

W ubiegłym roku stosunki handlowe Polski z zagranicą obejmowały 33 państwa (w tym 23 państwa, z którymi mamy bilateralne umowy handlowe), wśród których pierwsze miejsce zajmowały: Związek Radziecki, Szwecja, Czechosłowacja, Anglia.

Na szczególną uwagę zasługuje stale rozwijająca się i pogłębiająca współpraca gospodarcza Polski z ZSRR i krajami demokracji ludowej. **W naszym bilansie handlowym w roku 1948 Związek Radziecki i kraje demokracji ludowej uczestniczyły w 46 proc. — przy czym Związek Radziecki zajmuje czołowe miejsce.**

Należy podkreślić, że procent ten w ogólnych obrotach Polski stale wzrasta i np. w porównaniu z rokiem 1947 wykazuje wzrost o 8 proc. Dla porównania warto dodać, że w roku 1938 udział ZSRR i dzisiejszych państw demokracji ludowej w ogólnych obrotach Polski wynosił zaledwie 7 proc.

Z drugiej strony obserwuje się fakt zmniejszania obrotów ze Stanami Zjednoczonymi. Udział USA w naszych obrotach, który w roku 1947 wynosił 10 proc., obecnie wynosi tylko 3 proc.

Dalsze wzmożenie obrotów handlowych oraz coraz głębsza współpraca gospodarcza ze Związkiem Radzieckim i krajami demokracji ludowej jest kamieniem węgielnym naszej powojennej zagranicznej polityki handlowej.

A. Jefremow — wiceprzewodniczącym Rady Ministrów ZSRR

MOSKWA, 8.3. (PAP). — Prezydium Rady Najwyższej ZSRR zwolniło Aleksandra Jefremowa z obowiązków ministra przemysłu budowy obrabiarek i mianowało go wiceprzewodniczącym Rady Ministrów.

Na stanowisko ministra przemysłu budowy obrabiarek wyznaczony został Anatol Kostousow.

Chłopi polscy zwiedzają Ukrainę

MOSKWA, 8.3. (PAP). — Grupa członków polskiej delegacji chłopskiej przebywając w obwodzie charkowskim zwiedziła w Charkowie muzeum sztuki ukraińskiej oraz średnią szkołę żeńską. W bibliotece tej szkoły goście polscy obejrzeli wystawę poświęconą Adamowi Mickiewiczowi.

Inna grupa chłopów polskich przebywając w obwodzie sumskim zwiedziła kołchoz „Leninskij Udarnik". Znajdująca się na Połtawszczyźnie grupa chłopów polskich zapoznała się z istniejącą tam stacją selekcyjną. Delegaci polscy zwiedzili w obwodzie stalinowskim szkoły i świetlice kołchozowe.

Układ Francji z b. cesarzem Bao-Dai

PARYŻ, 8. 3. (PAP). W dniu 7 bm. prezydent Republiki Francuskiej Auriol oraz były cesarz Annamu Bao-Dai podpisali układ francusko-vietnamski.

W Paryżu wyraża się przekonanie, że układ ten zawarty z pominięciem przedstawiciela narodu vietnamskiego, prezydenta Ho-Hi-Mincha nie może położyć kresu wojnie w Indochinach.

Przedstawiciel rządu vietnamskiego w Paryżu Tran-Ngoc-Danh opublikował komunikat, w którym podkreśla pokojową wolę prezydenta Ho-Hi-Mincha. Komunikat stwierdza: 1) wszelkie wysiłki zmierzające do porozumienia między Francją a Vietnamem bez udziału prezydenta Ho-Hi-Mincha nie mogą przyczynić się do zaprzestania działań wojennych, 2) naród vietnamski popiera jednomyślnie Ho-Hi-Mincha.

Treść interpelacji Nenni'ego

RZYM, 8. 3. (PAP). Dnia 15 bm. odbędzie się w Izbie Deputowanych dyskusja nad interpelacją w sprawie polityki zagranicznej rządu, wniesioną przez przewodniczącego socjalistycznej grupy parlamentarnej Nenni'ego. Interpelacja składa się z 3 punktów.

Punkt pierwszy zawiera pytanie, czy prawdziwe są informacje, podane przez prasę włoską i zagraniczną, że rząd włoski zwrócił się z prośbą o przyjęcie do grona uczestników paktu atlantyckiego.

Punkt drugi stwierdza, że tego rodzaju stanowisko rządu włoskiego niezgodne jest z rezolucją Izby Deputowanych.

Punkt trzeci zwraca uwagę na niebezpieczeństwo, jakie pociągnęłoby za sobą przystąpienie do paktu atlantyckiego.

We wtorek odbyło się posiedzenie Rady Ministrów, na którym minister Sforza złożył sprawozdanie o pertraktacjach, dotyczących akcesu Włoch do paktu atlantyckiego. Sforza usiłował wykazać, że przystąpienie Włoch do tego paktu jest „koniecznością historyczną".

Budżety samorządowe na konferencji przewodniczących Rad Narodowych

W dniu 8 bm. odbyła się pod przewodnictwem szefa Kancelarii Rady Państwa min. Mijala konferencja przewodniczących wojewódzkich Rad Narodowych.

Przedmiotem konferencji było omówienie spraw bieżących, związanych z przeróbką budżetów w ramach limitów z samorządowego Funduszu Wyrównawczego, przyznanych przez Radę Państwa oraz sprawy dokonania zamknięć rachunkowych wyrównania budżetów samorządowych za 1948 r.

Ksiądz-spekulant skazany na 7 lat więzienia

Sąd Okręgowy w Krakowie rozpatrywał sprawę kierownika zakładu ks. Salwatorianów, ks. Tomasza Slosarczyka, którego za spekulację skazał na 7 lat więzienia.

W klasztorze, którego ks. Slosarczyk był przeorem, przeprowadzona rewizja, ujawniła kompletnie urządzoną garbarnię z 400 skórami, będącymi w trakcie wyprawiania. Ponadto w Zakładzie Salwatorianów dokonywano nielegalnego uboju.

Po przeprowadzonej rewizji oskarżony usiłował zatuszować sprawę, próbując na kłonić przodownika U. B. do umorzenia sprawy za 200 tys. zł. Gdy pracownik U. B. propozycję łapówki odrzucił ks. Slosarczyk oświadczył jednak, że pieniądze w kwocie 177.000 zł składa u jego siostry, z tym że resztę do wysokości 200 tys. zł doda później.

Kronika parlamentarna

OBRADY KOMISJI SEJMOWYCH

Na posiedzeniu Sejmowej Komisji Spraw Zagranicznych, poseł Praga (PZPR) złożył sprawozdanie o rządowym projekcie ustawy o ratyfikacji Międzynarodowej Konwencji Telekomunikacyjnej, podpisanej w Atlantic City.

Komisja przyjęła projekt ustawy z poprawkami i wyznaczyła posła Pragę jako referenta tej ustawy na plenarnym posiedzeniu Sejmu.

✤

Na posiedzeniu Sejmowej Komisji Pracy i Opieki Społecznej, posłanka Piwowarska (PZPR) zreferowała projekt ustawy o pracowniczych ogródkach działkowych.

Komisja przyjęła projekt z drobnymi poprawkami, zlecając, posłance Piwowarskiej szczegółowe zapoznanie się z zagadnieniem szkolnych ferii świątecznych oraz sprawą przedszkoli i przygotowania odpowiednich wniosków na następne posiedzenie Komisji.

✤

Na posiedzeniu Sejmowej Komisji Komunikacji i Poczty poseł Jasiuk (PZPR) zreferował preliminarz budżetowy Min. Komunikacji. W dyskusji członkowie Komisji omówili zagadnienia, dotyczące utrzymania dróg kołowych oraz gospodarki PKP pod względem osobowym, technicznym i oszczędnościowym.

Powrót załogi S/S „Katowice" po awarii na wodach holenderskich

Do Gdańska przybyła holenderskim samolotem z Amsterdamu załoga S/S „Katowice", składająca się z 23-ch marynarzy i 26 osób załogi osobowej. Kapitan statku pozostał na Wyspie Terschelling niedaleko miejsca awarii w związku z możliwością uratowania części ładunku. Dwaj marynarze zaokrętowani zostali na statek S/S „Puławski".

Statek należy uważać za stracony. Został on rozłamany na dwie części. Przednia część wprawdzie wystaje ponad poziom wody, fale zniosły już nadbudówki śródokręcia. Tylna część statku została przewrócona i zatonęła. Jedynie pierwsza ładownia pozostaje zamknięta i istnieje nadzieja uratowania stamtąd przynajmniej części ładunku. Statek był ubezpieczony.

Zginął w Karkonoszach artysta malarz z Lublina Stanisław Przedpełski

Funkcjonariusze czechosłowackiej straży pogranicznej natknęli się na zasypane śniegiem zwłoki. Jak się okazało były to zwłoki 44-letniego Stanisława Przedpełskiego, artysty malarza z Lublina, który podczas zjazdu na nartach wpadł na ostry kołek i uległ przebiciu otrzewnej. Zwłoki przekazano władzom polskim.

Amsterdam pójdzie za przykładem mas pracujących Paryża i Rzymu

Oświadczenie sekretarza Holenderskiej Partii Komunistycznej

HAGA, 8.3. (PAP). — W dniu 7 b. m. odbyło się w Amsterdamie posiedzenie Komitetu Centralnego Holenderskiej Partii Komunistycznej na którym wygłosił przemówienie sekretarz generalny partii Paul de Groot.

Podkreśliwszy, że Stany Zjednoczone czynią przygotowania wojenne de Groot oświadczył: „Holenderska partia komunistyczna w pełni solidaryzuje się z oświadczeniami Thoreza i Togliatti'ego, którzy stwierdzili, że masy ludowe w ich krajach okażą poparcie armii radzieckiej, jeśli zmuszona będzie ona w pościgu za imperialistycznymi agresorami przejść przez granicę. Imperialiści holenderscy wiedzą, że Amsterdam pójdzie za przykładem mas pracujących Paryża i Rzymu w wypadku jeśli anglo-amerykańscy agresorzy i ich satelici rozpoczną wojnę przeciwko Związkowi Radzieckiemu".

Na zakończenie de Groot powiedział: „Nie chcemy wojny i dlatego wszystkimi siłami walczyć będziemy o to, by przeszkodzić imperialistom w jej rozpętaniu. Naszym pierwszym obowiązkiem jest ugasić płomień wojny w Indonezji".

Wielki wiec w Lipsku

BERLIN, 8. 3. (PAP). W Lipsku w sali kongresowej odbył się wiec zorganizowany przez Niemiecką Radę Ludową. Przemówienia wygłosili Wilhelm Pieck, prof. Kasthor, Otto Nuschke, dr. Boltz i inni.

Nawiązując do oświadczeń Thoreza i Togliatti'ego, Pieck oświadczył, że po stronie Związku Radzieckiego, potężnego państwa, dążącego do utrwalenia pokoju stoją ogromne siły postępowe całego świata. W czasie wojny z Hitlerem — powiedział Pieck — ZSRR wykazał swą potęgę. Od tego czasu socjalizm zapuścił korzenie w świadomości mas pracujących świata. Nigdy nie uda się imperialistom rozpętanie nowej wojny.

Protesty w Norwegii przeciw przystąpieniu do paktu atlantyckiego

SZTOKHOLM, 8. 3. (PAP). Z Oslo donoszą, że norweska sekcja Światowego Związku Kobiet Demokratycznych złożyła w Stortingu norweskim pismo, podkreślające, że przystąpienie Norwegii do paktu atlantyckiego zaostrzy przeciwieństwa między Wschodem a Zachodem i tym samym zagrozi pokojowi.

Dziennik „Friheten" stwierdza, że wbrew pozorom — prawdziwi zwolennicy „orientacji atlantyckiej" w grupie parlamentarnej rządowej partii socjal-demokratycznej są w mniejszości. Jeśli mimo to grupa socjal-demokratyczna zaaprobowała plan przystąpienia Norwegii do paktu atlantyckiego, tłumaczy się to silnym naciskiem kierownika partyjnego. Z drugiej strony socjal - demokratyczni członkowie parlamentu obawiają się zbyt jaskrawego prowokowania opinii mas ludowych. Toteż 21 deputowanych z ramienia tej partii zdobyło się na tyle „odwagi cywilnej", że nie zjawiło się w ogóle na tajne posiedzenie Stortingu, na którym miała zapaść uchwała o wzięciu udziału w rokowaniach na temat paktu atlantyckiego.

Chcieli oni przynajmniej przez swą niecheć podkreślić negatywny stosunek do polityki rządu i do stanowiska większości parlamentarnej, nie narażając się jednak na odpowiedzialność dyscypliny narzuconą przed kierownictwem partyjnym.

O poszanowanie przymierza francusko-radzieckiego

PARYŻ, 8. 3 (PAP). W Paryżu odbyło się nadzwyczajne zebranie komitetu Towarzystwa Przyjaźni Francusko-Radzieckiej. Przewodniczący Zgromadzenia Narodowego Herriot zwrócił się listownie do zebranych, oświadczając, że jako jeden z współtwórców paktu francusko-radzieckiego pozostaje wierny swoim przyjaźniom i swojemu ideałowi, wierząc w możliwość współpracy międzynarodowej.

Komitet uchwalił rezolucję, która podkreśla konieczność zwalczania przygotowań do wojny agresywnej. Zebrani napiętnowali oświadczenie Queuille'a, Ramadiera i Schumana, które podważają znaczenie przymierza francusko-radzieckiego. Rezolucja domaga się poszanowania i przestrzegania przymierza łączącego Francję i Związek Radziecki.

Odznaczenie redaktorki „Przyjaciółki" w Dniu Kobiet

Na akademii zorganizowanej przez spółdzielnię wydawniczo - oświatową „Czytelnik" w Warszawie w dniu Międzynarodowego Święta Kobiet, Anna Lanota, redaktor naczelny tygodnika „Przyjaciółka" odznaczona została Złotym Krzyżem Zasługi za działalność w dziedzinie rozwoju prasy kobiecej w Polsce.

W kilku wierszach

— Były archiwariusz watykańskiego sekretariatu stanu, Cippico, został osadzony w areszcie i w maju br. ma stanąć przed sądem rzymskim pod oskarżeniem oszukańczych machinacji i fałszerstw.

— Członkowie komisji amerykańskiej, przybyłej do Bizonii, przeprowadzili konferencję z b. niemieckim ministrem finansów — Schwerin von Krosigk, jednym z oskarżonych w procesie przeciwko b. wyższym urzędnikom hitlerowskiego ministerstwa spraw zagranicznych.

— W wyniku obrad zjazdu robotników elektrowni włoskich uchwalono podjęcie akcji w celu doprowadzenia do upaństwowienia wszystkich wielkich elektrowni we Włoszech.

— Na walnym zebraniu organizacji polskich w Lens członkowie Rady Narodowej Polaków we Francji, Organizacji Pomocy Ojczyźnie i Związku Kobiet im. Marii Konopnickiej domagali się cofnięcia zakazu wyjazdu transportów repatriacyjnych.

— Zjazd bułgarskiej partii radykalnej powziął jednomyślnie uchwałę o zaprzestaniu samodzielnej działalności i o zjednoczeniu się z Bułgarskim Frontem Patriotycznym.

— Bawiąca w Moskwie delegacja rządowa Koreańskiej Republiki Ludowej z premierem Kim Ir Senem na czele, zwiedziła zakłady budowy samochodów im. Stalina.

— Rada Gospodarczo - Społeczna ONZ kontynuowała w dniu 7 marca dyskusję w sprawie pogwałcenia praw związków zawodowych, postawioną na porządek dzienny przez Światową Federację Związków Zawodowych. Delegat radziecki Sołowiew zgłosił projekt rezolucji, wymieniającej 8 krajów oskarżonych przez Światową Federację jako gwałcących prawa związków zawodowych. Krajami tymi są: Argentyna, Brazylia, Chile, Iran, Hiszpania frankistowska, Liban, faszystowska Grecja i Unia Południowo-Afrykańska.

— Powódź w stanach Iowa i Nebraska (USA) wyrządziła bardzo poważne szkody. W dolinie rzeki Missouri przeszło 1.000 domów zostało zniszczonych.

— Wkrótce rozpocznie się proces byłego premiera prowincji Brunświk, Klegego. Oskarżony jest on o to, iż w 1932 r. umożliwił Hitlerowi uzyskanie stanowiska urzędnika państwowego, dzięki czemu Hitler automatycznie otrzymał obywatelstwo niemieckie.

— Delegacje Izraela i Transjordanii przystąpiły we wtorek do opracowania wstępnego układu w sprawie zawieszenia broni, który pozostanie w mocy do czasu podpisania pełnego rozejmu.

— Amerykański lotnik, amator Bill Odom, ustanowił nowy rekord świata dla lekkich samolotów, przelatując bez lądowania na swym jednopłatowcu 5 tysięcy mil z Honolulu do New Jersey.

Kupon konkursowy (7)

Jak sobie wyobrażam akcję kulturalno-oświatową na wczasach?

Konkurs-Ankieta

redakcji „Rzeczypospolitej" i Funduszu Wczasów Pracowniczych.

Godło .....

UWAGA: Pięć takich kuponów dołączyć należy do pracy konkursowej.

Chiny kroczą ku odrodzeniu

(Dokończenie ze str. 1-ej)

Przeszło dwumilionowa potężna armia ludowa, powstała z tych niedobitków, odbywa zwycięski pochód, wyzwalając jedną prowincję za drugą i pędząc przed sobą rozbite bezładne wojska Kuomintangu. Dwie piąte olbrzymiego obszaru Chin i przeszło 200 milionów ludności zostały już wyzwolone spod przekupnych i zgniłych rządów Kuomintangu. Niedługo, a uwolnione zostaną również największe ośrodki miejskie i portowe — Nankin, Szanghaj może i Kanton. W rękach armii ludowej znajdują się Pekin i Tientsin.

Rząd Kuomintangu drga w agonii śmiertelnej. Koniec Czang Kai-szeka, który od 25 laty niepodzielnie panował nad Chinami, stał się faktem dokonanym. Armie ludowe mogą przeć naprzód i nawet dojść do Kantonu bez specjalnych przeszkód. Ale koszty forsownej operacji wojskowej za wszelką cenę byłyby zbyt wielkie. Postępujące naprzód armie ludowe muszą być zaopatrywane i karmione w warunkach bardzo wadliwego i niedostatecznego zaplecza komunikacyjnego, zaś partia komunistyczna, jako eksponent polityczny wojsk ludowych, przejmować musi zdobywane miasta i zaprowadzać administrację w milionowych częstokroć skupiskach, które zastaje w stanie zupełnego chaosu gospodarczego.

Do tego dochodzi fakt, że na olbrzymich obszarach Chin, nawet w okresie przemożnych wpływów Czang Kai-szeka i Kuomintangu, nie istniało administracyjnie jednolite państwo. Rządy sprawowane były nie centralnie, lecz prowincjami, przez samodzielnych gubernatorów - satrapów. Upadek rządu w Nankinie przeto nie oznacza jeszcze załamania się odrazu opozycji przeciw armiom ludowym na terenie całych Chin. Ale całkowity tryumf armii ludowych i opanowanie władzy przez partię komunistyczną w Chinach jest już tylko kwestią czasu i to kwestią czasu niedługiego, liczonego najwyżej na miesiące.

Znaczenie międzynarodowe tego zwycięstwa jest olbrzymie. Oznacza ono zmierzch pozycji jaką mocarstwa kapitalistyczne posiadały w Chinach od 200 lat, od czasu opanowania Indii przez Anglię w 18 stuleciu. Coprawda na Dalekim Wschodzie istnieją jeszcze ośrodki bezpośredniej lub pośredniej eksploatacji przez państwa kapitalistyczne: brytyjczycy eksploatują pozornie niepodległe Ceylon i Birmę, Malaje i Honkong; Holandia — Indonezję; Francja — Indochiny; Stany Zjednoczone — Filipiny, południową część Korei, a nadewszystko swoją nową kolonię — Japonię.

Opanowanie przez znajdujący się pod wpływami partii komunistycznej rząd demokratyczny Chin całego olbrzymiego wybrzeża nad Oceanem Spokojnym otwiera przed odrodzoną chińską republiką ludową nieograniczone perspektywy strategiczne, które zachwiać muszą całokształtem sfery wpływów mocarstw kapitalistycznych na Dalekim Wschodzie. Już dzisiaj Chiny znajdują się prawie że poza zasięgiem militarnych, gospodarczych i ideologicznych ośrodków dyspozycyjnych, z których mocarstwa kapitalistyczne byłyby w stanie kontrolować lub inspirować stan rzeczy w Chinach.

Rozwój wypadków w Chinach zaważy niewątpliwie na sprawach aktualnych, na sprawie zawarcia traktatu pokojowego z Japonią, na sprawie Korei, na sprawie Indonezji. Zaważy na układzie sił w Organizacji Narodów Zjednoczonych, a zwłaszcza — w Radzie Bezpieczeństwa, w której Chiny zaliczają się, na równi z Anglią Ameryką Francją i ZSRR, do pięciu stałych członków z prawem veta. Zaważy na losach świata. Na arenę międzynarodową wstępuje bowiem nowy potężny czynnik pokoju i demokracji.

STEFAN LITAUER

Obchód Międzynarodowego Dnia Kobiet

W kraju i zagranicą

Ze wszystkich stron Polski donoszą o akademiach i obchodach Międzynarodowego Dnia Kobiet, organizowanych przez oddziały Ligi Kobiet z udziałem działaczek politycznych i młodzieży oraz przodowników pracy.

W wielu miejscowościach przodownicom pracy i aktywistkom wręczono dyplomy i upominki.

MOSKWA, 8. 3. (PAP). W związku z Międzynarodowym Dniem Kobiet Antyfaszystowski Komitet Kobiet Radzieckich przesłał pozdrowienia kobietom krajów demokracji ludowej.

MOSKWA, 8.3. (PAP). — Do Londynu udała się delegacja kobiet radzieckich, na której czele stoi przewodnicząca komitetu do spraw kultu ralno-oświatowych przy Radzie Ministrów Republiki Rosyjskiej — Żujewa, by wziąć udział w uroczystościach, związanych z Międzynarodowym Dniem Kobiet.

MOSKWA, 8. 3. (PAP). W dniu 8 marca cała prasa radziecka poświęciła artykuły wstępne Międzynarodowemu Dniu Kobiet. „Przykład Związku Radzieckiego — pisze „Prawda" — stał się drogowskazem dla wszystkich narodów. W krajach demokracji ludowej, które wkroczyły na drogę rozwoju socjalistycznego, powstały ogromne możliwości aktywnego udziału kobiet w budowie nowego życia.

„Prawda" stwierdza dalej, że ruch kobiecy krzepnie i rozszerza się nie tylko w krajach demokracji ludowej, ale również w krajach obozu imperialistycznego w tej liczbie w Stanach Zjednoczonych. Na zakończenie „Prawda" cytuje manifest Kongresu Międzynarodowej Federacji Kobiet w Budapeszcie, który stwierdza m. in.: „Jeśli wszystkie kobiety całego świata tzn. połowa ludzkości staną w zwartym szeregu przeciwko podżegaczom wojennym — wojny nie będzie".

BUDAPESZT, 8. 3. (PAP). Otwierając Międzynarodowy Dzień Kobiet na Węgrzech, prezydent Republiki Szaka sits wygłosił przemówienie radiowe, w którym oświadczył m. in.:

Międzynarodowy Dzień Kobiet jest od lat blisko 40 tradycją postępowych kobiet całego świata. Nigdy jednak jeszcze kobiety postępowe nie mogły walczyć z większą wiarą w zwycięstwo, ponieważ wokół idei wolności, postępu i socjalizmu nigdy dotychczas nie skupiały się tak potężnej siły. Międzynarodowy Dzień Kobiet jest wspaniałą manifestacją 100-milionowych rzesz kobiet pracujących w obronie pokoju i sprawiedliwości.

BERLIN, 8. 3. (PAP). Z okazji Międzynarodowego Dnia Kobiet odbyło się w gmachu berlińskiego Kulturbundu przyjęcie dla przedstawicieli partii demokratycznych i organizacji masowych, wydane przez Niemiecki Związek Kobiet.

PARYŻ, 8. 3. (PAP). Manifestacje w obronie pokoju, które odbyły się z okazji Międzynarodowego Dnia Kobiet, od znaczały się ogromną frekwencją. Ogółem w manifestacjach tych na obszarze Francji uczestniczyły setki tysięcy osób.

BUKARESZT, 8. 3. (PAP). Kobiety rumuńskie uroczyście obchodziły Międzynarodowy Dzień Kobiet. W całym kraju odbyły się masowe zebrania, na których przyjęto rezolucje, potępiające podżegaczy wojennych. W Bukareszcie odbyła się uroczysta akademia na której przemawiała Anna Pauker minister spraw zagranicznych. Wezwała ona kobiety rumuńskie by wspólnie z kobietami całego świata walczyły o trwały pokój, oraz podkreśliła wielki wkład kobiet rumuńskich w dzieło budowy socjalizmu.

Gospodarka i finanse

Motoryzacja na nowej drodze

Nasze osiągnięcia w dziedzinie motoryzacji w okresie 1945 1949 w porównaniu ze stanem przedwojennym są b. poważne. Podejście do zagadnienia charakteryzują dwie cechy, nieodłącznie związane z naszą gospodarką planową: rozmach i konsekwencja.

Dodajmy od razu, że musiały być pokonane poważne trudności aby doprowadzić do stanu obecnego. Stan ten niezawsze jeszcze jest zadawalający, ale zdążamy krok za krokiem do realizacji wielkich zamierzeń planu 6-letniego. Jak przedstawiała się motoryzacja przed wojną pamiętamy wszyscy, sprawa ta budziła zresztą b. krytyczne komentarze ówczesnej prasy fachowej. Nie wzruszały one jednak władz kierowniczych, które cechowała beztroska indolencja, przerywana od czasu do czasu przez nieprzymyślane i szkodliwe eksperymenty, w rodzaju pamiętnego Funduszu Drogowego.

Nie istniała właściwie żadna polityka motoryzacyjna, nie stworzono nigdy ogólnego planu motoryzacyjnego. Tabor samochodowy przedstawiał bezsensowną mozaikę marek i typów. Zły stan dróg wpływał na nadmierne i przedwczesne zużycie wozów. Produkcja sprzętu krajowego, jakościowo wysoka, choć bardzo kosztowna, nie stała w żadnym stosunku ilościowym do potrzeb. Produkowano zresztą głównie dla wojska. Pod względem ilości sprzętu motoryzacyjnego zajmowaliśmy jedno z ostatnich miejsc w Europie. Tabor ten składał się z około 40.000 jednostek, w tym 30.000 wozów osobowych, a zaledwie 8.600 ciężarowych. A zatem na 4 wozy osobowe wypadał tylko 1 ciężarowy.

Sytuacja wyjściowa w 1945 roku w dziale transportu samochodowego jak i w wielu innych, była wyjątkowo trudna. Należało rozpocząć niemal od zera, bez zaplecza technicznego, urządzeń i warsztatów ,mając jedynie do dyspozycji resztki zużytego taboru poniemieckiego. Znaczna poprawa nastąpiła dzięki darom Związku Radzieckiego i dostawom UNRRA, jednak ilość taboru była stale niedostateczna.

Zapotrzebowanie na sprzęt samochodowy było ogromne. Wynikało to zwłaszcza z dezorganizacji sieci kolejowej i konieczności obsługiwania nienormalnie długich linii komunikacyjnych. Dodatkowymi trudnościami były: różnorodność sprzętu i całkowity brak części zamiennych, brak wykwalifikowanego personelu technicznego i niedostateczne wyszkolenie wielu przygodnych kierowców, powodujących częste wypadki drogowe i niszczących sprzęt przez nieumiejętną obsługę.

Dzięki ofiarnej pracy nielicznej kadry mechaników i warsztatowców, którzy dokazywali cudów pomysłowości, kryzys sprzętu został dość szybko opanowany. Wbrew opiniom pesymistów tabor ten pracuje nadal, przebywszy często fantastyczną ilość kilometrów i wykrusza się bardzo powoli. Od roku 1947 rozpoczęły się planowe zakupy za granicą sprzętu nowego i demobilowego. Od tej chwili też prowadzimy gospodarkę planową. Rozpoczęto unifikację taboru państwowego. Ponieważ wielka ilość typów i marek użytkowanych samochodów komplikowała w wysokim stopniu zaopatrzenie, nastąpił podział taboru na typowy i nietypowy, z tym, że zakupywano jedynie sprzęt typowy (najliczniejszy i pożądany) zapewniając sobie jednocześnie dostawę części zamiennych.

Praca ta dała poważne wyniki.

Jako zasadnicze założenie przyjęto produkcję krajową podstawowego sprzętu motoryzacyjnego. Od roku już odbywa się seryjna produkcja ciągnika rolniczego Ursus, ukazały się prototypy polskiego wozu ciężarowego Star 20, a w niedługim czasie rozpocznie się w Warszawie budowa fabryki samochodów osobowych Fiat.

Jako wynik racjonalizacji pracy taboru stwierdzamy znaczny wzrost przewozów publicznych, przy czym przedsiębiorstwa państwowe odgrywają rolę dominującą. W przewozach własnych instytucji i zakładów państwowych zostaną wprowadzone t.zw. kolumny samochodowe, celem usprawnienia eksploatacji i zapewnienia należytej kontroli.

W dziale zaopatrzenia w paliwa, wprowadzono mieszankę, która pozwoli na wykorzystanie komponentów krajowych (benzol i spirytus). Niedomagania istnieją i muszą istnieć. Na niektóre braki możemy wywierać jedynie wpływ pośredni, np. części zamienne są artykułem deficytowym nawet w krajach eksporterskich, i należy poważnie brać pod uwagę produkcję niektórych elementów w kraju.

J. N.

Wzrosła wydajność wydobycia węgla

W ciągu 24 dni pracy w lutym b. r. polski przemysł węglowy wydobył 5.652.134 t. węgla kamiennego, co stanowi 100,4 proc. planu.

Pod względem przekroczenia planu wydobycia Zjednoczenia Węglowe uplasowały się w następującej kolejności: Gliwickie — 103,1 proc., Rybnickie — 102,7 proc., Jaworznicko-Mikołowskie — 102,6 proc., Rudzkie — 102 proc., Zabrskie — 101,7 proc., Dąbrowskie — 101,6 proc. i Bytomskie — 101,1 proc. planu.

Przeciętna dzienna wydajność na robotniko-dniówkę wyniosła w lutym b. r. 1.237 kg, t. zn. wzrosła o 2,5 proc. w stosunku do przeciętnej wydajności dziennej w styczniu br. Przoduje tu od paru miesięcy Chorzowskie Zjednoczenie P.W. które w lutym br. wykazuje 1.458 kg przeciętnej wydajności na robotniko-dniówkę.

W lutym kopalnie węgla kamiennego załadowały 4.263.389 ton, wykonując plan załadunku w 103,6 proc. Pierwsze miejsce zajęło Rybnickie Zjednoczenie Przemysłu Węglowego, wykonując 110,2 proc. planu.

Przemysł spożywczy w lutym

Państwowy Przemysł Spożywczy wykonał plan produkcyjny w lutym b. r. ze znaczną nadwyżką.

I tak przemysł cukierniczy wyprodukował łącznie 2.134,3 ton artykułów spożywczych, wykonując plan w 116,3 proc., przemysł drożdżowy — 501,8 ton drożdży różnego gatunku (109,6 proc.); przemysł surogatów kawowych — 2.164,5 t. (112,7 proc.), przemysł ziemniaczany — 2.891,3 ton produktów ziemniaczanych (115,9 proc.).

Zakres działania ministra handlu zagranicznego

Na posiedzeniu w dniu 8 b. m. Rada Ministrów ustaliła zakresi działania Ministerstwa Handlu Zagranicznego.

Do zakresu działania ministra handlu zagranicznego należą wszystkie sprawy w tej dziedzinie, a przede wszystkim planowanie gospodarcze i finansowe oraz prowadzenie rokowań i przygotowanie umów zagranicznych w porozumieniu z ministrem spraw zagranicznych.

Ponadto Ministerstwo regulować będzie obrót towarowy z zagranicą i dokonywać rozliczeń z tego obrotu.

Ministrowi handlu zagranicznego podporządkowane będą przedsiębiorstwa handlu zagranicznego, zarówno państwowe, jak państwowo-spółdzielcze i pozostające pod zarządem państwowym. Minister kierować będzie także i nadzorować działalność w zakresie handlu zagranicznego innych przedsiębiorstw, sprawując między innymi nadzór nad działalnością kupieckich organizacji i instytucji w tej dziedzinie.

Do kompetencji ministra handlu zagranicznego należy organizowanie i nadzorowanie zagranicą placówek handlu zagranicznego; podlegać mu będą również sprawy wystaw i targów w dziedzinie handlu zagranicznego, sprawy kadr handlu zagranicznego, organizowanie badań naukowych, publikacje wydawnictw i nadzorowanie instytucji naukowo-badawczych w dziedzinie handlu zagranicznego.

Uchwały Rady Ministrów

Tymczasowy statut Min Handlu Zagranicznego

Rada Ministrów uchwaliła rozporządzenie w sprawie zakresu działania ministra handlu zagranicznego oraz zatwierdziła tymczasowy statut organizacyjny nowego Ministerstwa.

Sprawa analfabetyzmu

Rada Ministrów na posiedzeniu w dniu 8 bm. uchwaliła projekty ustaw, które wejdą pod obrady bieżącej sesji Sejmu Ustawodawczego, a m. in. projekt ustawy o likwidacji analfabetyzmu.

Ubezpieczenie i renty

Rada Ministrów uchwaliła rozporządzenia: o wysokości składek na ubezpieczenia społeczne i w sprawie wysokości świadczeń rentowych w ubezpieczeniu społecznym.

Pomoc dla rybaków morskich

Rada Ministrów powzięła też uchwałę w sprawie zwiększenia połowów rybołówstwa morskiego i pomocy dla rybaków morskich.

Sztandar współzawodnictwa w kopalnictwie naftowym

W przemyśle naftowym sztandar przechodni współzawodnictwa pracy w styczniu rb. przyznano działowi kopalnictwa naftowego. W kopalnictwie naftowym wyróżniły się kopalnie „Folusz 8", „Wiktor 45" i „Graby". Kopalnia „Wiktor" uzyskała szczególnie dobre wyniki za oszczędność w zużyciu smarów. W wydobyciu gazu ziemnego wyróżniły się kopalnie „Gorlice", „Grabownica" i „Wankowa".

Tytoń bułgarski przybywa do Polski

W ostatnich dniach Polski Monopol Tytoniowy otrzymał tysiąc ton tytoniu bułgarskiego, dostarczonego na podstawie umowy handlowej, zawartej z Bułgarią.

Dalsze transporty są w drodze.

Czeki podróżnicze P.K.O.

Pocztowa Kasa Oszczędności wprowadziła ostatnio t. zw. czeki podróżnicze. Każdy, kto udaje się w podróż, może nabyć w kasach Oddziałów i Ekspozytur PKO takie czeki (przekazy kasowe) po 1, 5, 10 i 20 tys. złotych, wpłacając odpowiednią kwotę oraz uiszczając przewidzianą opłatę.

Będąc w podróży właściciel czeku może zrealizować go w dowolnym urzędzie pocztowym lub placówce PKO. Wypłata na podstawie czeku może być dokonana wyłącznie do rąk osoby, której nazwisko jest na nim wymienione. Czek nie może być odstąpiony innej osobie, jak również nie może być realizowany na podstawie upoważnienia. Wypłata częściowa na podstawie czeku jest niedopuszczalna.

Ważność czeku trwa 30 dni, licząc od daty wystawienia. Jeżeli termin ważności upłynął, czek może być zrealizowany tylko w tym Oddziale PKO, w którym został nabyty. Również w wypadku zagubienia, zniszczenia, kradzieży itp. przekazu należy zwrócić się do właściwego Oddziału PKO.

Dla osób udających się na wczasy pracownicze wprowadzenie czeków podróżniczych stanowi duże udogodnienie. Korzystanie z czeków podróżniczych zapewnia bezpieczeństwo pieniędzy w czasie podróży.

Szkolenie księgowych

(w) Ministerstwo Rolnictwa i R. R. organizuje na terenie wszystkich województw kursy szkolenia pracowników administracyjnych Wojewódzkich Wydziałów Oświaty Rolniczej. Odbędzie się 14 takich kursów, które obejmą szkoleniem 1500 księgowych.

W końcu lutego zakończył się kurs w Sobieszowie k. Jeleniej Góry, na którym przeszkolono 80 osób. Obok zagadnień fachowych, rachunkowości, omawiano zagadnienie Polski współczesnej ze szczególnym uwzględnieniem rolniczej spółdzielczości produkcyjnej.

Morze i Wybrzeże

— Według dotychczasowych obliczeń, zespół portowy Gdynia (Gdańsk przeładował w lutym rb. ogółem 1.023 tys. ton, z czego na wywóz przypada 928 tys. (w tym 820 tys. ton węgla).

— W ciągu 28 dni lutego, pomimo licznych sztormów utrudniających pracę, przeładowano we wszystkich polskich portach 1.175 tys. ton węgla, wykonując plan w 106 proc. Dzienny średni przeładunek wynosił ponad 42 tys. ton.

— Port Hel będzie w najbliższych latach przebudowany i unowocześniony. Przewidziane prace podzielono na 2 okresy. W pierwszym — który potrwa do r. 1950 wybudowane zostanie nowe nabrzeże dług. 240 m. od strony lądu, które będzie stanowiło najważniejszą część pierwszego basenu wewnętrznego. Drugi etap (do r. 1952) obejmuje budowę basenu zewnętrznego i dalszego nabrzeża, wyposażenie go w halę rybną oraz bocznicę kolejową. Basen zewnętrzny będzie dwukrotnie większy od wewnętrznego, co pozwoli na wejście do portu znacznie większej niż obecnie liczby jednostek.

55 wsi przyłączono do sieci w białostockiem

Pomimo okresu zimowego Zjednoczenie Energetyczne Okręgu Białostockiego prowadzi intensywne prace elektryfikacyjne. Ostatnio oddano do ruchu linię wysokiego napięcia Białystok — Chorocz oraz przystąpiono do wstępnych prac, związanych z budową linii przesyłowej na trasie Białystok — Sokółka.

W r. b. Zjednoczenie Energetyczne Okręgu Białostockiego zelektryfikuje 50 i zreelektryfikuje 5 wsi, tj. blisko o 100 proc. więcej aniżeli w roku ubiegłym.

(Egg)

Ze świata

Przemysł tekstylny i konfekcyjny C. S. R. wyeksportował w roku ub. towary ogólnej wartości 6.018 mln. koron czeskich. W tym samym okresie importowano surowce włókiennicze za sumę 5.933 mln. koron. Jeśli chodzi o eksport to 86 proc. stanowiły wyroby gotowe, 13.7 proc. — półfabrykaty. 26,2 proc. importu stanowiły wełna, bawełna i juta. Największym powodzeniem na rynkach zagranicznych cieszyły się czechosłowackie tkaniny bawełniane, lniane oraz konfekcja.

W wielu obwodach w Rumunii wiosenne roboty polne są już w pełnym toku. Stacje maszynowo - traktorowe już przystąpiły do wykonania kontraktów, zawartych ze spółdzielniami rolnymi.

PORADZIŁA MILIONOM
Poradzi i tobie
Przyjaciółka
TYGODNIK DLA KOBIET
K 1121-0

Polski tonaż handlowy

WŚRÓD krajów nadbałtyckich — Polska ma najmniejszą flotę handlową. Nie licząc ogromnego tonażu flot Szwecji, Norwegii, ZSRR (flota bałtycka) i Danii, nawet mała Finlandia dysponuje flotą o tonażu dwukrotnie większym od naszego.

Tonaż naszej floty handlowej w ciągu ubiegłego roku nieco się zmniejszył, ponieważ ubyły trzy jednostki o łącznym tonażu 8.490 TDW, podczas gdy cztery statki o które tabor się zwiększył, posiadają nośność 6.526 TDW. Z pierwszych wymienić trzeba „Kalisz" — przestarzały i nieodpowiedni dla naszych warunków — sprzedany przed rokiem jednemu z angielskich armatorów, dalej „Nyssę", która po pracowitej służbie została wycofana i prawdopodobnie pójdzie na złom, jeśli nie będzie się nadawała jako statek szkoleniowy na stałe zacumowany w porcie, wreszcie „Lecha", który uległ awarii i zatonął. Z czterech statków, które powiększyły stan floty dwa tylko są w eksploatacji („Warmia" i „Mazury"), natomiast dwa następne „Wrocław" i „Monte Cassino" znajdują się w odbudowie wraz z „Wartą" i „Odrą". Ogółem tonaż odbudowywany wyraża się cyfrą 15.690 TDW, nie licząc statków wykonywanych za granicą oraz budowanych przez nasze stocznie rudowęglowców.

Z początkiem b. roku żegluga nasza dysponowała 39 czynnymi statkami o łącznym tonażu 203.438 TDW. (Tonaż ten zmalał o dalsze 3.000 TDW na skutek zatonięcia „Katowic").

Praca wykonana przez żeglugę w r. 1948 była znacznie większa niż w roku poprzednim. Przewieziono ogółem 35,3 tys. pasażerów (o 31 proc. więcej) i około 1,7 mln. ton towarów (o 94 proc. więcej), uzyskując wykonanie planu zarówno w przewozach pasażerskich jak i towarowych w 124 proc. W zakresie przewozów towarowych najwięcej ładunków przypadło na obrót między polskimi portami a obcymi, natomiast znacznie zmniejsze ilości towarów — na obroty między portami obcymi (eksport usług na linii Genua—Ameryka) lub między portami polskimi (np. Gdynia—Szczecin).

Jeśli chodzi o rodzaje przewiezionych towarów, to najwięcej absorbowały nasz transport węgiel i koks, następnie ruda, drobnica, nawozy sztuczne, zboże, ładunki płynne, wreszcie drewno i inne. Pierwsze trzy rodzaje utrzymywały się ilościowo na podobnym poziomie, co wskazywałoby na równomierne zatrudnienie floty.

Z ilości przewiezionych towarów wynika, że dość znacznie wzrósł udział własnego transportu w stosunku do masy towarów przeładowanych w naszych portach. Wynosił on mianowicie przed wojną ok. 8 proc., w r. 1947 — 7 proc., a w r. ubiegłym zwiększył się do 9 proc. W ramach planu rozbudowy floty przewiduje się zwiększenie tego udziału do 25 proc., przy czym już w r. 1955 można się spodziewać osiągnięcia ok. 15 proc.

Z końcem ub. roku na stoczniach krajowych i zagranicznych znajdowało się ogółem 18 jednostek, o tonażu ok. 35,5 tys. TDW, nie licząc taboru pomocniczego. Na stoczniach zagranicznych budujemy dwa statki chłodnicze dla obsługi wzrastającego eksportu artykułów spożywczych, dwa tankowce do przewozu paliw płynnych oraz jeden frachtowiec parowy.

(K)

Piegi
żółte plamy, opalenizna i inne nieczystości cery usuwa skutecznie
»AXELA« KREM
J. GADEBUSCHA
Wszędzie do nabycia. Kr 234-0

Centrala Handlowa Przemysłu Metalowego
Ekspozytura Rejonowa w Łodzi
zaangażuje od zaraz
1. Wykwalifikowanego kierownika sekcji planowania
2. Wykwalifikowanego kierownika sekcji sprawozdawczości i statystyki
Podania wraz z życiorysem składać należy w Oddziale Personalnym w godzinach od 10-ej do 12-ej. ŁÓDŹ, Gdańska 77a
Kr 342 |

Zjednoczenie Przemysłu Precyzyjnego i Optycznego
w Łodzi, ul. Wigury 21
zatrudni natychmiast
inżynierów - mechaników
techników - mechaników
Mieszkania możliwe zapewnione. Zgłoszenia przyjmuje Wydział Personalny.
Kr 336-0

Centrala Zaopatrzenia Materiałowego Przemysłu Odzieżowego
w Łodzi ul. Wólczańska 14/16
ogłasza
przetarg nieograniczony
na remont budynku fabrycznego przy ul. Dąbrowskiego 87. Oferty odpowiadające treści kosztorysu ślepego należy składać w Wydziale Gospodarczym przy ul. Wólczańskiej 14/16 pokój 9, w kopertach należycie zamkniętych do dnia 8.III br., o godz. 10 nastąpi otwarcie ofert. Wadium w wysokości 5 proc. oferowanej sumy należy wpłacić do kasy CZMPO, dołączając do oferty dowód wpłaty. Ślepe kosztorysy są do przejrzenia i odebrania w Referacie Inwestycji CZMPO pokój 10 w godz. od 8 do 16.
CZMPO zastrzega sobie prawo dowolnego wyboru oferenta, jak również prawo unieważnienia przetargu bez podania powodów i ponoszenia jakiegokolwiek odszkodowania. Kr 343-1

Łódzkie Zakłady Ceramiki Czerwonej
zatrudnią natychmiast:
INŻYNIERA BUDOWLANEGO ze znajomością projektowania i kosztorysowania,
INŻYNIERA MECHANIKA
TECHNIKÓW: budowlanych, mechaników i ceramików
TECHNOLOGA ciepła i paliwa,
REFERENTA rolnego, Kr 341-1
MASZYNISTKĘ wykwalifikowaną.
Zgłoszenia w Dziale Personalnym, Łódź, ul. Wschodnia 64 m. 19

MOLIMEX C.V.
Zijlstraat 61, Haarlem, Holandia
Z BIURAMI W BRUKSELI I BATAWII
BATERIE i ich części, SAMOCHODOWE ROZRUSZNIKI, NARZĘDZIA, MASZYNY i inne techniczne artykuły.
POSZUKUJĘ KONTAKTU z firmą lub przedstawicielem technicznym, celem reprezentacji w Polsce na własny rachunek lub na zasadzie prowizji Kr 339-1

POLSKIE ZAKŁADY ZBOŻOWE
poszukują WYKWALIFIKOWANYCH PRACOWNIKÓW (Księgowych - bilansistów) na kierownicze stanowiska w Dyrekcji Finansowej
1. KIEROWNIKÓW WYDZIAŁÓW
2. KIEROWNIKÓW REFERATÓW
3. INSTRUKTORÓW FINANSOWYCH
4. STARSZYCH KSIĘGOWYCH
— wynagrodzenie w/g umowy w ramach obowiązującej siatki płac. Zainteresowani winni się zgłaszać do Działu Personalnego P. Z. Z. Al. I Armii (dawniej Szucha) Nr. 8 z podaniem i życiorysem oraz ewent. zaświadczeniami z pracy. K 1230-0

OBWIESZCZENIE

Dyrekcja Ceł w Krakowie podaje do powszechnej wiadomości, że w dniu 24 marca 1949 r. o godz. 10-tej w garażach Dyrekcji Ceł przy ul. Czystej 7 — odbędzie się publiczna sprzedaż samochodu osobowego marki Opel - Olympia (na chodzie) — cena szacunkowa 157.000 zł.

Samochód powyższy można oglądać w garażach Dyrekcji Ceł przy ul. Czystej 7 w dniach od 22 marca 1949 r. od godz. 12 — 14.

Uczestników licytacji obowiązuje vadium w wysokości 5 proc. ceny szacunkowej płatne w dniu sprzedaży do rąk przeprowadzającego sprzedaż.

NACZELNIK WYDZIAŁU I
(H. Wilczek)

Kr 338-1

Ogłoszenia DROBNE

HANDLOWE

AAA) Niwelatory, sprzęt mierniczy sprzedaż, kupno nawet uszkodzonych, inż Czerski, Widok 26. Kr. 317-0

Obrabiarki, narzędzia poleca ze składu „Ogniwo" Warszawa, Marszałkowska 17. Kr. 261-0

Zakupimy 2 zbiorniki metalowe o pojemności ponad 25.000 litrów. Oferty należy kierować do Wielkopol. Zakładów Olejarskich w Szamotułach. Kr 321-0

UNIEWAŻNIENIA I ZGUBY

Skradziono książeczkę Wojskową wydaną przez RKU Płock. Brzeziński Edward. 26143-0

Skradzione legitymacje: służbowa Zw. Zawod., Karta rozpoznawcza na nazwisko Irena Karwowska. 300-1

Skradziono kartę rejestracyjną RKU Grzesiński Antoni, Mińsk, Kielecka 10. 36245-1

Skradziono kartę rejestracyjną RKU Pruszków, tymczasowy dowód osobisty na nazwisko Kozłowski Kazimierz. 353-1

Zgubino kartę rozpoznawczą Warszawa — Wawer i książkę rejstracyjną, Nr 359/Sk wydaną przez Izbę Rzemieślniczą Łódzką. Wypych Wacław Miedniewice, powiat Skierniewice. 21425-1

Zgubiono leg. tramw. nr. 93707 na nazwisko Saraczyn Zofia. 299-1

Zgubiono kartę rejestracyjną RKU na nazwisko Woźniak Nikodem. 296-1

Zgubiono legitymację Nr 341 Ministerstwa Ziem Odzyskanych Gołębicki Walerian. 297-1

Zgubiono dowód kolejowy, bilet okresowy na nazwisko Śledź Henryk. 298-1

Zgubiono zaświadczenie RKU Warszawa — Praga nr 810 Okruszewski Kazimierz 352-1

Zgubino dowód osobisty, kartę rejestracyjną RKU — Warszawa — powiat na nazwisko Jaworski Edward. 922-1

Zgubiono kartę rejestracyjną na sprzedaż Wyrobów Tytoniowych wydaną na Poniatowską Reginę, Targowa 54/86. 923-1

Zgubiono kartę rejestracyjną RKU na nazwisko Lesiński Zygmunt. 25075-1

Zgubiono kartę RKU na nazwisko Łyszkowskiego Jana. 25946-1

Zgubiono legitymację tramwajową numer 92077 na nazwisko Augustynowicz Witold, Uniwersytetu Warszawskiego. 26148-1

25.II.49 r. w pociągu Warszawy Miłosny godz. 14.15 zostawiono księgę podatkową nazwisko K. Brzeziński W. Przytulska. Znalazca proszony o zwrot na stację Rembertów. 351-1

RZECZPOSPOLITA
CENNIK OGŁOSZEŃ

Drobne: 45 zł. za wyraz, poszukiwanie pracy 25 zł. za wyraz, minimum 10 słów, maximum 25. Ogłosz. wymiarowe: (za 1 mm. szer. 1 szpalty: za tekstem do 70 mm. zł. 100; 71 — 120 mm. zł. 130; 121 — 200 mm zł. 180; 201 — 300 mm. zł. 230; ponad 300 mm. zł. 280; tekstowe do 70 mm. zł. 170; 71 — 120 mm. zł. 220; 121 — 200 mm. zł. 270; 201 — 300 mm. zł. 340; ponad 300 mm. zł. 420; nekrologi do 70 mm. zł. 85; 71 — 120 mm. zł. 100; 121 — 200 mm. zł. 150; 201 — 300 mm. zł. 240; ponad 300 mm. zł. 300. Bilanse o 100% drożej. W numerach niedzielnych i świątecznych 50% dopłaty. Za terminowy druk ogłoszeń administracja nie odpowiada. Należność za ogłoszenia należy kierować przez P.K.O. na konto Nr. I-717 — Dział Ogłoszeń.

OGŁOSZENIA PRZYJMUJĄ:
Biuro Ogłoszeń „Czytelnik" — Centrala w Warszawie ul. Daszyńskiego 16, I p., tel. 857-93 i 887-08, oddziały miejskie: Marszałkowska 3/5 Złota 11, przy Marszałkowskiej, Praga, ul. Targowa 67 (księgarnia Jezewskiego) „Impet", Sikorskiego 42, Księgarnia „Czytelnik" ul. Puławska 49, księgarnia „Wolność" ul. Marszałkowska 95. W Kraju: wszystkie oddziały „Czytelnika" i Biuro Ogłoszeń.

Sp. Wyd.-Ośw. „Czytelnik" Druk. Nr 2
B-7253

KRONIKA stolicy

PIĘĆ ULIC OTRZYMAŁO GAZ

Wczoraj Gazownia Miejska napełniła gazem sieć uliczną na ulicach: Nowy Świat od Al. Gen. Sikorskiego do Krakowskiego Przedmieścia, na całej ulicy Foksal, na Kopernika od ul. Foksal do Nr 13 i na ul. Ordynackiej od Nowego Światu do Kopernika.

W związku z tym mieszkańcy tych ulic, którzy zauważą ulatnianie się gazu w domach lub piwnicach, obowiązani są niezwłocznie zawiadomić osobiście lub telefonicznie pogotowie Gazowni.

SZKOLENIE URZĘDNIKÓW STAROSTW

32 osoby ukończyły 3 miesięczny kurs administracyjno - samorządowy dla urzędników starostw grodzkich Warszawa - Północ i Warszawa - Zachód.

W najbliższym czasie zostaną zorganizowane kursy dla pracowników innych starostw.

Odczyty uczonych z Czechosłowacji

W dniu 9 bm. znany ekonomista czechosłowacki prof. Jan Janaczek wygłosi na posiedzeniu Zakładu Polityki Społecznej NP (ul. Wawelska) odczyt na temat: „Nowy system ubezpieczeń społecznych w Czechosłowacji" (Początek odczytu o godz. 18.30).

W dniu 10 bm. Józef Tureczek, wybitny prawnik czechosłowacki, wygłosi odczyt o godz. 12 w sali Kolumnowej Uniwersytetu Warszawskiego na temat: „Demokratyczna Czechosłowacja". W dniu 11 bm. o godz. 19.15 uczony ten wygłosi w sali Zrzeszenia prawników-demokratów (ul. 6 Sierpnia 6) odczyt na temat: „Nowy ustrój prawnictwa i adwokatury w Czechosłowacji".

SPB buduje coraz więcej

Roboty zlecone za 15 miliardów złotych

W planach inwestycyjnych i budowlanych, ustalonych na rok 1948, SPB miało przepracować ogółem kwotę 5.5 miliardów złotych. Przedsiębiorstwo to jednak dopuściło się „przekroczenia" planu o całe 3.500 mil. zł. Przekroczenie takie należy powitać z uznaniem, dowodzi bowiem rozwoju tego przedsiębiorstwa i przyśpieszenia tempa odbudowy powierzonych mu obiektów. Zasługa leży również po stronie przychylnych warunków atmosferycznych, które pozwoliły przedłużyć sezon budowlany z 10-ciu na pełne 12 miesięcy w ciągu ub. roku.

Na rok bież. plan inwestycyjny SPB przewiduje wykonanie robót zleconych na sumę 15.600 mil. zł. Czy i ten plan zostanie przekroczony, dowiemy się przy końcu roku. Dotychczas, tzn. w styczniu i lutym wykonano robót za sumę 1.600 mil. zł. Biorąc pod uwagę, że są to miesiące zimowe, należy przypuszczać, że plan zostanie przekroczony.

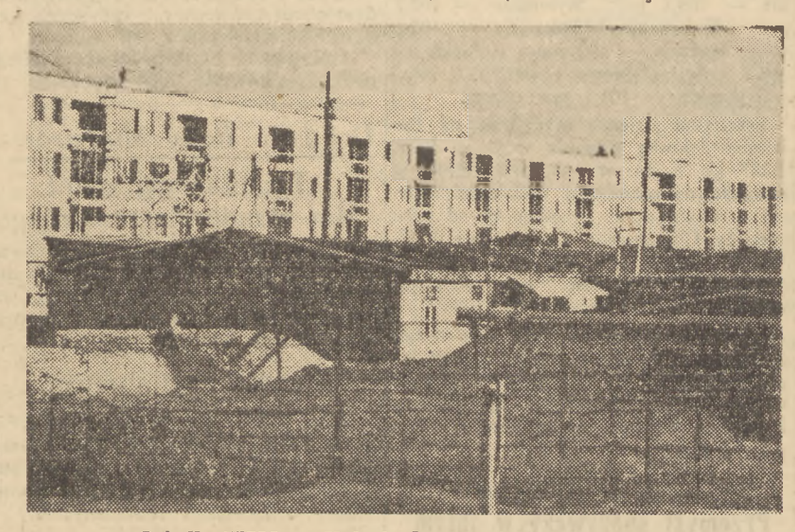

Osiedle WSM na Kole budowane jest przez SPB.

BRAK SPRZĘTU

Społeczne Przedsiębiorstwo Budowlane dąży do zmechanizowania pracy. W tym zakresie jednak natrafia się, na duże przeszkody, powodowane brakiem odpowiedniego sprzętu. Maszyny, które są do dyspozycji przedsiębiorstwa są przeważnie przestarzałego typu, pochodzące z remanentów ponicmieckich i mocno wyeksploatowane. Tabor ten zostanie w roku bieżącym zwiększony i odnowiony z dostaw, mających nadejść ze Związku Radzieckiego. Dalsze trudności, to brak odpowiednich kadr wyszkolonych robotników. W tym zakresie SPB ma przystąpić w roku bież. do akcji szkoleniowej pracowników, która obejmie element niewykwalifikowany; oraz młody narybek pracowników budowlanych. Dalsze trudności istnieją w zakresie t. zw. dokumentacji technicznej robót. Trudności te pokonać ma personel techniczny przedsiębiorstwa.

NAJBLIŻSZE INWESTYCJE

Na roboty budowlane prowadzone na terenie Warszawy SPB ma wydatkować ponad 4 miliardy złotych. Kredyty te pochłoną roboty budowlane prowadzone na zlecenie Zakładu Osiedli Robotniczych i Warszawskiej Spółdzielni Mieszkaniowej. Z największych prac zaprojektowanych na rok bież. SPB wykona budowę osiedli ZOR-u w Gliwicach i Zabrzu, oraz osiedli robotniczych w Poznaniu, Szczecinie i Gdyni. Znaczne kredyty pochłonie budowa magistrali piaskowej dla zjednoczenia Przemysłu Węglowego, budowa fabryki tytoniu w Czyżynie i wielkiej elektrowni w Jaworznie, jak również budowa portu dla Czechów w Szczecinie i odbudowa nadbrzeży w Gdyni.

AKCJA OSZCZĘDNOŚCIOWA

W zakresie akcji oszczędnościowej, SPB zamierza osiągnąć 2,3 proc. kwoty inwestycyjnej. Około 90 proc. tych oszczędności da się uzyskać na wydatkach administracyjnych. Pomijając to, że budżet na rok bież. prawie dwukrotnie przewyższa budżet z roku ub., postanowiono nie powiększać liczby zatrudnionych pracowników umysłowych. Dalsze oszczędności da się uzyskać drogą terminowego wykonywania zleconych robót, oraz rozszerzenia zakresu współzawodnictwa pracy, które w roku bieżącym obejmie wszystkich pracowników umysłowych i fizycznych.

Obecnie SPB zatrudnia ponad 21 tys. robotników. W nadchodzącym sezonie budowlanym liczba zatrudnionych wzrośnie do 26 tys. robotników.

KeR

Akademia kobiet „Czytelnika"

Wczoraj w udekorowanej sali Min. Bezpieczeństwa Publicznego, w obecności licznie zebranych kobiet — pracowniczek Sp. Oświatowo - Wydawniczej „Czytelnik" odbyła się uroczysta akademia urządzona staraniem koła Ligi Kobiet przy „Czytelniku". Na akademię przybyły przedstawicielki dyrekcji „Czytelnika", Ligi Kobiet oraz PZPR.

Referat okolicznościowy wygłosiła wicedyrektor Instytutu kult. oświat. „Czytelnika" p. Bursztynowa. Przedstawiła ona sytuację kobiet w krajach Europy Zachodniej, oraz w Związku Radzieckim i krajach demokracji ludowej. W Polsce ludowej kobieta uzyskała faktyczne i teoretyczne równouprawnienie z mężczyzną. Nakłada to na kobietę nowe obowiązki, które ona musi wypełnić.

Następnie zebrane pracownice „Czytelnika" uchwaliły jednogłośnie rezolucję, w której manifestują one swą solidarność ze wszystkimi kobietami świata - bojowniczkami o wolność i pokój.

Po części oficjalnej nastąpiła część artystyczna. Wzięli w niej udział znani artyści warszawscy pp. Lubieńska, Malkiewicz - Domańska i Malwe.

Pół miliarda na odbudowę stolicy

Według zestawień na dzień 8 marca od 1 stycznia rb. wpłynęło na SFOS, 502.000.000 zł. W porównaniu z wpływami za ten sam okres w ubiegłym roku, stanowi to wzrost przeszło dwukrotny.

Ogółem od początku trwania akcji wpłacono na odbudowę Warszawy 3.870.281.953 zł.

Proces o sabotaż przy odbudowie stolicy

Sąd Okręgowy w Warszawie przystąpił do rozpatrzenia sprawy grupy sabotażystów działających na szkodę odbudowy stolicy.

Na ławie oskarżonych zasiedli: urzędnicy Centrali Materiałów Budowlanych: Jerzy Rusak, Karol Berktal, Henryk Maraszko i Pelagia Kozłowska, zastępca naczelnika wydziału zaopatrzenia w Ministerstwie Odbudowy — Janusz Kozłowski, przedsiębiorca budowlany Tadeusz Wiśniewski, kupiec Władysław Drabiński oraz inż. Mieczysław Srokowski, członek Spółdzielni Adm. Mieszkaniowej „Wspólna Praca".

Akt oskarżenia zarzuca im dezorganizowanie i utrudnianie odbudowy Warszawy przez uprawianie handlu łańcuszkowego żelazem, które zamiast trafić bez pośrednio do instytucji prowadzących pracę budowlane, trafiało do handlarzy i spekulantów.

Rozprawa trwa.

15 autobusów unieruchomionych

W Centralnych Warsztatach Samochodowych MZK stoi 15 unieruchomionych samochodów marki „Tubauto".

Samochody te, sprowadzone z Francji, mają wadliwie skonstruowane skrzynki biegów. W związku z tym w najbliższym czasie wyjeżdża do Francji przedstawiciel MZK, aby przyśpieszyć dostarczenie części.

Równocześnie w kraju prowadzi się próby wyprodukowania części zamiennych do autobusów.

Rada Zakładowa Rzeźni zbiera odpadki

Na terenie Rzeźni Miejskiej, przy Radzie Zakładowej zorganizowano akcję zbierania odpadków mięsnych.

W styczniu b. r. wzięło w niej udział 64 pracowników, którzy zebrali 1.227 kg odpadków, nadających się do przetopienia na tłuszcze techniczne.

Za sprzedane „Bacutilowi" odpadki uzyskano 182 tysięcy złotych.

175 nowych lokali dla spółdzielczości i placówek państwowych

Dla umożliwienia sektorom: państwowemu i spółdzielczemu rozszerzenia sieci detalicznej sprzedaży, Wydział Przemysłu i Handlu Z. M. w okresie ostatnich 4-ch miesięcy, postawił do dyspozycji: Warszawskiej Spółdzielni Spożywców 138 lokali handlowych, Państwowej Centrali Handlowej — 8, Stołecznych Zakładów Mleczarskich — 11.

Poza tym dla: Powszechnych Domów Towarowych — 1, WSS — 10, Centrali Rybnej — 1, oraz dla S. Z. M. — 6, lokali gastronomicznych.

W lokalach gastronomicznych W.S.S. i P.D.T. zobowiązały się uruchomić jadłodajnie publiczne a S. Z. M. — pijalnie mleka, które w przyszłości wydawać będą również gorące potrawy jarskie.

Przedsiębiorstwa podjęły już kroki w Wydziale Kwaterunkowym ZM celem uzyskania nakazów na lokale.

Termin uruchomienia szeregu państwowych i spółdzielczych sklepów detalicznych oraz przedsiębiorstw gastronomicznych, przeznaczonych na jadłodajnie dla najszerszych mas społeczeństwa, zależy od sprawnego załatwienia przydziałów przez Wydział Kwaterunkowy Zarządu Miasta.

Magazyny śniegu Osobliwy pomysł ZOM-u

ZOM, który nie bardzo może dać sobie radę z oczyszczeniem ze śniegu ulic stolicy, wpadł ostatnio na pomysł, który miał obniżyć koszty wywozu śniegu za miasto.

Samochody ciężarowe naładowane śniegiem, zebranym z jezdni i chodników, skierowano na Powiśle, gdzie pozbywają się one swego ładunku. Dość rozległy teren u zbiegu ul. Karowej i Dobrej zamienił się w śnieżny „magazyn". Widać tam niespotykane w mieście, pod względem rozmiarów, góry śniegowe. Wysokość ich sięga kilku metrów.

Co stanie się jednak z tymi tonami śniegu w chwili, gdy słońce mocniej przygrzeje, o tym nikt na razie nie myśl: Czy ZOM zdoła wtedy powstrzymać strumienie wody, w którą zamieni się śnieg? (wus)

Prognoza pogody

Początkowo zachmurzenie duże z możliwością niewielkich opadów. W ciągu dnia przejaśnienie. Temperatura nocą około minus 8 st., dniem kilka stopni poniżej zera.

MEGAN

Dziennik zażaleń

Intensywne ogrzewanie

Zyzio mieszka na Falata
Taki już jego los.

Na Falata w blokach radiowych. Mieszka i składa reklamacje. Bo — owszem — sypiać w futrze, jesionce, dwóch swetrach, nauszn kach, rękawiczkach i narciarskiej czapce można, ale poruszać się i spełniać t.zw. funkcje gospodarcze — trudno.

Natomiast bez futra, jesionki, dwóch swetrów, nauszników, rękawiczek z jednym palcem i narciarskiej czapki w mieszkaniu Zyzia człowiek długo nie pociągnie.

Organizm wówczas reaguje bowiem w sposób sobie właściwy.

Kończyny drętwieją, ciałem zaś wstrząsa dreszcz.

Ponieważ w mieszkaniu Zyzia temperatura jest zawsze o parę stopni niższa niż na t.zw. świeżym powietrzu, nic więc dziwnego, że nawet w czasie tegorocznej ciepłej zimy, Zyzio wystosował wiele listów do radia, opanowawszy sztukę pisania w rękawicy z jednym palcem.

Pomogło.

Pewnego dnia administracja domu została zawiadomiona, że nazajutrz przybędzie do gmachu specjalna komisja, zaopatrzona w niezbędne pełnomocnictwa oraz termometr rtęciowy, w celu zbadania temperatury.

Nazajutrz było ciepło. Ale trzeciego dnia Zyzio znowu spał ubrany jak codzień. Tyle, że uszy miał przewiązane szalikiem, ponieważ poprzedniego dnia w przystępie przedwczesnej radości wyrzucił nauszniki.

Potem Zyzio założył sobie piecyk gazowy. Kazano mu go jednak zdemontować, piecyk taki nie odpowiada bowiem, jak nie trudno odgadnąć, nowoczesnym zasadom ogrzewania pomieszczeń mieszkalnych.

Przed paroma dniami Zyzio otrzymał karteluszek wzywający go do zapłacenia iluś tam złotych polskich z racji specjalnie intensywnego ogrzewania domu w którym mieszka. Wtedy Zyzio odwiedził mnie:

— Chcesz pointę do felietonu? — spytał — to przyjdź do mnie.

Chciałem. Życie to poszukiwanie pointy.

Ale pointy u Zyzia nie znalazłem.

Niestety.

Natomiast odmroziłem uszy.

Można je oglądać codzień w redakcji w godz. od 11-ej do 2-ej.

Za zwrotem kosztów.

MEGAN

P. S.

Kto chce wykąpać Zyzia? Bo specjalnie intensywne ogrzewanie nie jest równoznaczne z dostarczaniem lokatorom ciepłej wody.

M.

DZIŚ w STOLICY

Akademie

O godz. 17 w Teatrze Polskim w ramach Tygodnia przyjaźni polsko-czechosłowackiej — Uroczysta Akademia. W programie zagajenie — Min. Inż. J. Rabanowskiego, przemówienia — Min. Dr. Stefana Jędrychowskiego, Pos. Edwarda Ochaba oraz Min. Dr. Henryka Jabłońskiego. W części artystycznej wystąpią wybitni artyści polscy i czechosłowaccy.

Odczyty

O godz. 19 w sali Polskiej YMCA (ul. Konopnickiej 8) odczyt ilustrowany obrazami świetlnymi inż. F. Kanclerza pt. „Architektura renesansowa".

Wystawy

MUZEUM NARODOWE: Wystawa Czechosłowackiej Sztuki Ludowej. Stałe zbiory Galeria Malarstwa Polskiego. Sztuka Zdobnicza. Sztuka Gotycka.

MUZEUM WOJSKA POLSKIEGO: Wystawa poświęcona 5-letniej rocznicy „Bitwy pod Lenino".

SARP (ul. Foksal 1—2). Wystawa Grupy Plastyków Wrocławskich. Malarstwo — Rysunek — Rzeźba.

KLUB MŁODYCH ARTYSTÓW I NAUKOWCÓW (ul. Królewska 13): Wystawy: „Malarstwo Jana Hrynkowskiego" (Kraków) oraz „Fotografika Mariana i Witolda Dederko".

MUZEUM ŻYDOWSKIE INSTYTUTU HISTORYCZNEGO (ul. Tłomackie 5) Wystawa: Martyrologia i Walki Żydów w czasie okupacji niemieckiej. Wstęp bezpłatny.

Teatry

POLSKI (Karasia 2): o godz. 17 „Uroczysta akademia w ramach Tygodnia przyjaźni Polsko Czechosłowackiej.

TEATR „KAMERALNY" (Foksal 16, Filia PTP) godz. 19 „Wyspa pokoju".

PLACÓWKA (Królewska 13): godz. 19 „Pies ogrodnika".

MAŁY (Marszałkowska 61): godz. 19 „Zieleni się zboże".

ROZMAITOŚCI (Marszałkowska 8): dziś teatr nieczynny.

POWSZECHNY (Zamojskiego 20): godz. 19 „Żołnierz i bohater".

NOWY (Puławska 39): godz. 19 „Tu mówi Tajmyr".

KLASYCZNY (Mokotowska 13): godz 19 „Szklanka wody".

LUDOWY TEATR MUZYCZNY: (ul Szwedzka 2/4): godz. 19 „Skalmierzanki"

TEATR DZIECI WARSZAWY (YMCA ul. Konopnickiej 6): w soboty o godz. 16, w niedziele o godz. 12 „O Basi beksie". W pozostałe dni widowisko wyłącznie na zamówienie.

WRÓBELEK WARSZAWSKI (Zygmuntowska 8): „Nas-troje wiosenne" godz. 17.15 i 19.15. W niedz. i święta 15, 17.15 i 19.15.

NASZ TEATR (Marszałkowska 81) w dni powszed. godz. 15.15 niedz 11.30 „Romantyczność" Mickiewicza.

TEATR „SYRENA" (Litewska 3): godz 19.15 „Nowe prorządki".

TEATR LALKI i Aktora „Gulliwer" (Królewska 13): godz. 13 „Korsarze"

TEATR LALEK „Niebieskie migdały" (Marszałkowska 69): codziennie prócz poniedziałków godz. 13 „Kopciuszek".

Kina

ATLANTIC (Chmielna 33): „Jasna droga" godz. 13, 15, 17, 21. Zw. Zaw. 19.

POLONIA (Marszałkowska 56): godz. 10.15, 12,30 „Trzeci szturm" godz. 14.45, 19.15 Zw. Zaw. 21 „Wielka nagroda".

STYLOWY (Marszałk. 112): „Tchórz" godz. 13, 15, 17, 21. Zw. Zaw. 19.

AKTUALNOŚCI Nr 1 (Marszałkowska 112): Program Nr 54, pocz. o godz. 13-ej, w niedzielę o 11-ej.

AKTUALNOŚCI Nr 2 (Inżynierska 2): Program Nr. 54, pocz. seansów godz.: 11

SYRENA (Inżynierska 2): „Na morskim szlaku" godz. 15, 17, 21. Zw. Zaw. 19.

TĘCZA (Suzina 4): „Ostatni Mohikanin" godz. 15, 17, 21. Zw. Zaw. 19.

radio

W dniu 10 bm (czwartek) usłyszymy m. in. następujące audycje:

Wiadomości: 5.15, 6.10 7.00 8.00 12.04 16.00 17.45. 20.00 Wszechnica: 9.30 19.40

11.40 Dla przedszkoli. 11.50 Utwory charakterystyczne. 12.20 Muzyka radziecka: 12.45 Dla wsi: „Co czytać", „Przegląd gospodarczy „Jak należy na wiosnę przygotowywać rolę pod siew" 13.10 Przerwa. 15.25 Kronika Warszawy. 15.30 Dla dzieci: „Śpiewamy piosenki" 15.50 Muzyka. 16.15 „Archipelag ludzi odzyskanych" — Neverly (XIII) 16.35 „Droga przez biegun" — pogadanka Centkiewicza 16.50 Muzyka 17.30 Poradnik językowy — Doroszewski. 18.00 „Dla każdego coś miłego" 19.00 „Poeta ukraiński. 19.15 Beethoven: — Kwintet op. 71. 20.45 Muzyka 21.00 Koncert polsko-czeski. 22.15 Utwory kompozytorów czeskich. 18-go wieku. 23.10. Muzyka taneczna. 24.00 Koniec audycyj.

WARSZAWA II.

Wiadomości: 17.45, 20.00.

17.00 Dziennik warszawski. 17.15 Muzuka ludowa. 17.30 „Lata walki" fragment wspomnień Sowińskiej. 18.00 Muzyka popularna. 18.25 „Stare i nowe" — felieton Kruczkowskiego. 18.35 Polska muzyka fortepianowa: 19.00 „Rozwój dziecka we wczesnym dzieciństwie", pogadanka. 19.15 Koncert symfoniczny 20.45 Kompozytor Tygodnia: — Opera Smetany „Sprzedana narzeczona" 23.09 Koniec audycyj.

Sport i Wychowanie Fizyczne

Sędzia hokejowy Michalik o występach Polaków w Moskwie

We wtorek wrócił samolotem z Moskwy znany międzynarodowy sędzia hokejowy Michalik, który był kierownikiem sportowym naszej ekspedycji hokejowej. Oto opinia Michalika o meczach moskiewskich:

— Występ polskich hokeistów w Moskwie uważam za udany. Najlepiej w naszym zespole wypadli: Maciejko w bramce, Zieliński i Skarżyński w obronie oraz Świcarz i Burda w ataku. Gonsiniec zagrał słabo pierwsze dwa mecze, ale w trzecim spotkaniu z reprezentacją Moskwy był najlepszym z Polaków.

Hokeiści radzieccy przedstawiają dużą klasę i znaleźliby się na pewno na jednym z pierwszych miejsc w tegorocznych mistrzostwach świata.

Drużyna polska przybędzie do Warszawy w czwartek w godzinach rannych.

Gimnastyczki Polski na mecz z CSR

W gimnastycznych zawodach między państwowych kobiet Czechosłowacja — Polska, które rozegrane zostaną w niedzielę 13 bm. w Krakowie, nie weźmie udziału wielokrotna mistrzyni Polski Rakoczy.

Barwy Polski reprezentować będą: Kurek, Krokay, Kowińska, Krupianka z Krakowa, Konikowska i Łuczyńska z Poznania oraz Dębicka z Warszawy.

Sędziami meczu ze strony polskiej będą: Kaczmarczyk (W-wa) i Skirlińska (K-ków).

Nowe władze PZM

Walne zebranie Polskiego Związku Motocyklowego wybrało nowy zarząd w składzie następującym:

Prezes — dyr. Askanas, wiceprezesi — Kossowski (Legia — Warszawa) i mjr. Krupiński (PKM W-wa), sekretarz — Kampala, kapitan sportowy — mjr. Boczoń, kapitan turystyczny — S. Grabowski, przewodniczący komisji technicznej — inż. Sokołowski, ref. prasowy — kpt. Lewandowski.

Dlaczego bohaterowie filmu „SKARB" szukali skarbu?

Bo nie wiedzieli, że w III i IV klasie 55 tej Loterii jest 8 wygranych po milonie i GŁÓWNA WYGRANA 3 MILIONY

CIĄGNIENIE III KLASY JUŻ 11 MARCA b.r.

WACŁAW RZEŁACZ ilustrował H. GROSZCZYŃSKIEJ-DUBOWEJ

ŚLEPA ULICZKA

Powieść z lat kryzysu 1932 — 1935 42)

Chory fabrykant Ferdynand Gromus żył pod terrorem swej drugiej żony Anny. W tajemnicy przed nią zmienił testament na korzyść Michała, syna swego z pierwszego małżeństwa. Po kłótni z Anną, Ferdynand Gromus dostaje ataku apopleksji.

Kochanką Michała jest Rożena Baladowa, córka prezesa Zw. Zawodowego. W Rożenie kocha się Jędrek Pour, radykalny działacz robotniczy.

Zaciskając pięści, jak wszyscy, którzy mają w sobie więcej strachu niż zdecydowania, przeszedł przez furtkę i wszedł na podwórko przed domkiem Baladów. Jeszcze świecili. Możliwe, że u Baladów byli towarzysze, którzy przychodzili na wieczorne pogawędki, gdzie spokojnie i po przyjacielsku rozważano wiele z tego, co tak ciężko było załatwić na publicznych zebraniach. Wtedy oczywiście trudniej by mu było wejść i odpowiednio oddaliłaby się chwila, gdy musiałby przemówić.

Przystąpił cicho do okna i zajrzał do wnętrza szparą między zaciągniętą firanką a ramą okna. W kuchni siedział tylko Balada z żoną. Magazynier z okularami na oczach czytał książkę i miał na twarzy napięty i skupiony wyraz człowieka, który z pewnym trudem dochodzi do zrozumienia treści. Żona cerowała pończochę nałożoną na drewniany grzybek. Ten niemy a tak wymowny obraz spokoju wywołał w Jędrku nowy zamęt uczuć. Otworzył mu błyskawiczny widok przyszłości, zaś złamała go pewność, że dla niego nic podobnego nigdzie się nie gotuje. Fala dzikiej zawiści, która w nim nagle zakipiała, wyniosła także wspomnienie dziennikarskiej notatki o kłusowniku, który zastrzelił leśniczego spokojnie czytającego przy wieczornej lampie. Stał tutaj jak ten kłusownik i zamierzał zrobić coś podobnego, może nawet jeszcze gorszego. Spoczywało to w nim jak nabita broń i mogło nagle zmienić tę spokojną scenę w scenę pełną płaczu i przekleństwa. Stał tutaj, bawiąc się tą myślą, jak skrytobójca, pewny swego celu, bawi się ze spustem na chwilę przed tym, zanim go naciśnie. Byłbyś do tego zdolny, Jędrek. Ach, bawimy się tak długo spustami broni, aż zapadnie. A zapadnie często w tym oka mgnieniu, gdyśmy postanowili, że nie naciśniemy. Odwrócił się i szedł ku furtce. Pewnego dnia ten podmyty dach sam runie na twoją głowę, Józefie Balado.

Ale właśnie przy furtce zwietrzył go pies Baladów, który do tej pory biegał w ogródku za domem, zaczął skakać na Jędrka i narzucać się z radosnym szczekaniem.

Gdy w pół godziny Jędrek Pour opuszczał domek Baladów, słyszał za sobą wysoki, żałosny płacz żony Balady. Józef nie przeklinał. Siedział tam z rękami spuszczonymi między kolana, chwilami spoglądał na swe ogromne dłonie, zaciskał je w pięści i mówił półgłosem: — Zabiję ją, zabiję ją. — Albo popatrywał na żonę bezradnym dziecinnym wzrokiem i pytał: — Cośmy jej zrobili, mamusiu, cośmy jej zrobili, że tak postąpiła? Czyśmy jej nie dawali wszystkiego, cośmy mogli? Czy nie dla niej postawiłem ten domek? — A żona odwracała oczy od tego zrozpaczonego wzroku i czując bolesne wyrzuty sumienia matki, która nie potrafiła ustrzec córki, lamentowała tym głośniej.

Jak się to mogło stać, żem to powiedział? Jędrek stał na szosie, szukał i nie znajdował zaspokojenia zemsty. Rzeczywistość była straszna. W niczym nie podobna do tego, czego się spodziewał. Teraz stracił Różenę na zawsze. Wrócił do roweru, który zostawił leżący na miedzy za domkiem Baladów i usiadł obok niego. Ale było mu za zimno w przemokłym ubraniu. Musiał wstać i pobiegać po szosie. Zachowywał się jak wariat. Spoglądał ku gwiazdom, które znowu wyjrzały, wygrażał im pięściami uniesionymi nad głową, pluł przed siebie (to się ci należy, ty gnoju, mówił sobie) i coraz to przyklękał na ziemi, przykładając do niej ucho. Powinienbym wrócić i powiedzieć im, żem to sobie wszystko wymyślił. Powinienem im powiedzieć, że zrobiłem to z wściekłości, bo wyznałem jej miłość a ona mnie odrzuciła. Powinienem to zrobić. Ale oni by mi już nie uwierzyli, a nawet choćby jej to opowiedzieli dla śmiechu, co zrobiłem, ona by im powiedziała prawdę.

W lesie przy stawie błysnęło światło, wystrzeliło kilka razy między drzewami a potem naraz wzmocniło się i olśniewającym blaskiem wycięło drogę z ciemności. Ale ta migotliwa smuga nagle przestała się zbliżać, zgasła i zmieniła się w parę oddalonych zmartwiałych, płonących oczu. To trwało tylko chwilę, biała łuna znowu buchnęła, odezwał się turkot maszyny, i za kilka sekund przeleciał obok Jędrka wielki wóz, pozostawiając za sobą ciemność wprawdzie głębszą, ale rozedrganą i skotłowaną. Ku niej zaś zbliżało się od lasu z powolną, regularną szybkością jedno, trochę chwiejne światełko. Ktoś nadjeżdżał na rowerze.

Więc tak robili. Różena wyjeżdżała z domu na rowerze, jak gdyby jechała na zwykłą tańcówkę do którejś wsi, a potem gdzieś w lesie, gdzie na nią czekał młody Gromus, wkładali rower do auta i jechali do Chudziejowic. Gniew Jędrka powrócił. Usunął się za pień jednej z grusz, z których aleja otaczała drogę, postanowiwszy odczekać powrót Różeny do domu i posłuchać, jak ją przywitają.

Ale w momencie, gdy chwiejna smuga światła dosięgła jego nóg, wyskoczył na drogę i rozłożył ramiona.

— Proszę stanąć, Różeno, muszę pani coś powiedzieć — zawołał z cicha, aby go nie było słychać w domu u Baladów. Hamulec lekko skrzypnął i dziewczyna zeskoczyła na dwa kroki przed nim.

— To pan? — rzekła ze zwykłą pogardą. — Od kiedy pan zatrzymuje ludzi po nocy na drodze jak skrytobójca?